

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVIII

Price 25c

Šeštadienis pirmadienis — Saturday-Monday, June 20-22, 1981

Nr. 121

IRANE BANI SADR DINGO IS PREZIDENTŪROS

IZRAELIS PRARADO PASITIKĖJIMĄ AMERIKOJE IR VISAME PASAULYJE

VALSTYBES DEPARTAMENTO ATSTOVO PAREISKIMAI SENATO KOMITETE

WASHINGTON, D.C. — Ketvirtadienį pradėjo apklausinėjimus Senato Santykių su Užsienio komitetas. Svarbiausia, jis turi nustatyti, ar Izraelio lėktuvų bombardavimas atominio reaktoriaus yra defensyvinio ar ofensyvinio pobūdžio ir ar buvo sulaužyta 1952 m. sutartis, kuria įsipareigojama iš JAV gautus lėktuvus ir kitus ginklus naudoti tik gynybos tikslams. Bombardavime buvo naudojami JAV gamybos F-15 ir F-16 sprausminiai lėktuvai. Del to keturių F-16 lėktuvų pristatymas prezidento įsakymu yra sulauktyti.

Vienas iš pirmųjų komiteto liudijo Valstybės departamento patarėjas Robert C. McFarlane. Jį klausinėjo komiteto pirmininkas sent. Charles H. Percy (R., Ill.). Svarbiausios McFarlane mintys bei pareiškimai yra šie: • Izraelis nustojo pasitikėti JAV ir ieškoma būdų, kaip jį atstatyti;

• Yra klausimas, ar galima palaikyti plačius diplomatinis santykius;

• Kiekvienai valstybei turi teisę elgtis pagal savo krašto daugumą;

• Iki šiol mes dar neradome sprendimo.

Senatorius John Glenn (D., Ohio) pareiškė, kad Izraelis pasiėmė teisę į savo rankas, o senatorius Charles McMathias (R., Md.) nuomone, premjero Begino akcija atitolina Izraelio valstybę nuo arabų kraštų. Tačiau senatorius Alan Cranston, demokratas iš Kalifornijos, pareiškė, kad jis turi dokumentų, įrodančių, jog Irakas ruošėsi gaminti tris atominės bombas. Penktadienį Senato komitete liudys Roger Richter, buvęs Tarpautinės Atominės Energijos Agentūros narys. Jis pateisins premjero Menachem Begino akciją.

Po dviejų dienų derybų tarp JAV ambasadorės prie Jungtisių Tautų Jeane J. Kirkpatrick ir Irako užsienio reikalų ministerio Saadoun Hammadi, pateikta Saugumo tarybai kompromisinė rezoliucija pasmerkti Izraelį už šį veiksmą ir įpareigoti, kad ateityje panašių nebūtų. Nežiūrint stiprių išsireikšimų prieš Izraelį, Amerikos atstovė jos nevetuos. Rezoliucija įpareigoja

Izraelį atlyginti Irakui padarytus nuostolius.

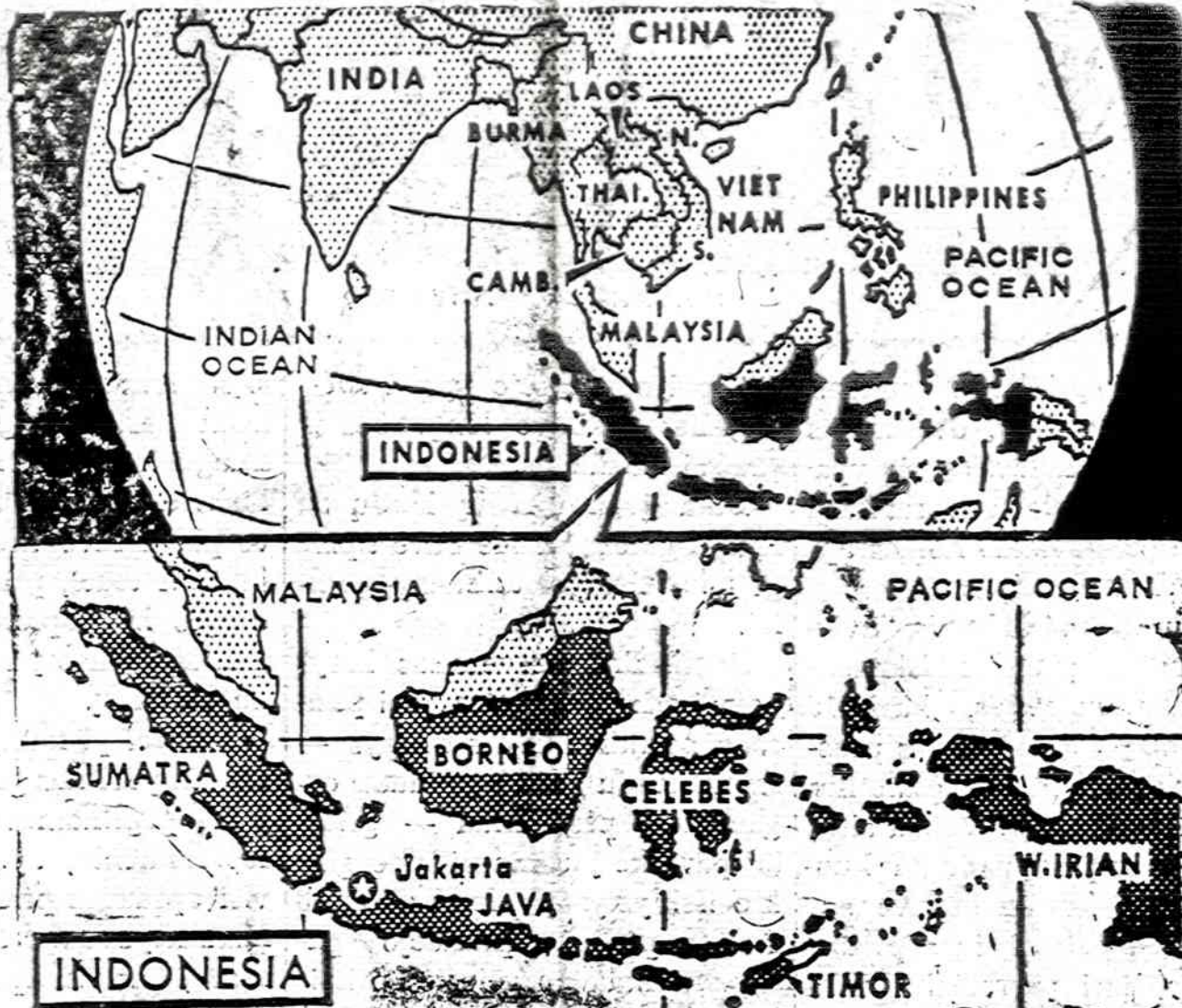
KINIJĄ NEPATENKINTA JAV SANTYKIAIS SU TAIVANU

PEKINAS. — Valstybės sekretoriaus Aleksandro M. Haig Jr. trijų dienų vizitas Kinijoje laikomas sėkmingu, tačiau jo pareiškimai, kad prez. Reagano administracija yra nutarusi parduoti Taiwanui puolamuosius ginklus susilaukė viešo nepasitenkinimo ir kritikos. Oficiali Kinijos žinių agentūra Xinhua pareiškė: „Jei JAV kreipia dėmesį į už Taiwaną kovojančias jėgas ir nekreipia dėmesio į Kinijos žmonių tautinius jausmus, tai negali būti išlaikomi santykiai, kurie yra šiandien, nekalbant apie jų išvystymą“.

Atsakingas valdžios pareigūnas pareiškė, kad 1960 m. Kinija nutraukė santykius su Sovietų Sąjunga, kad suartėtų su Amerika. Tai buvo retorinė dalis pareiškimo, nukreipto prieš ginklų pardavimą Taiwanui, kuris anksčiau jį gaudavo už \$700 milijonų per metus.

Ekspertai tvirtina, kad Amerikos darbininkams nėra reikalo mokytis iš japonų darbo metodų, tik susirūpinti darbo našumu.

Komercijos departamentas paskelbė, kad pirmojo metų ketvirčio pabaigoje buvo 3,00 milijono dolerių perteklius.

Į Filipinus buvo suvažinę Pacifico salų ir Pietų Azijos antikomunistinių valstybių atstovai pasipriešinimui suorganizuoti. Sekr. Haig atstovavo Ameriką ir pareiškė viltį, kad Kinija bus įtraukta į tą sąjungą.

SEKR. HAIG MANILOJE TARĖSI SU PREZIDENTU F. MARKOS

NAUJAI PERRINKTAM PREZIDENTUI PRIŽADĖJO PARAMĄ, ŽADĖJO BENDRADARBAUTI

MANILA, Filipinų. — Sekretorius A. Haig Jr. ketvirtadienį pasveikino naujai perrinktą Filipinų prezidentą Ferdinandą Markos (Marcos) ir pareiškė, kad JAV su juo bendradarbiaus Pacificke.

Banketo metu sekretorius pakėlė taurę ir tarė: — Prez. Carterio laikais mūsų santykiai su Amerika buvo šiek tiek atvėję, bet dabar jūs įsitikinsite, kad

santykiai su Amerika bus daug geresni. Jis tvirtino, kad prez. Reaganas užims visai kitą poziciją, pagyviną prekybą ir užmegs artimesnius santykius.

Sekretorius pareiškė įsitikinimą, kad Kambodijoje esantieji, Kinijos remiami partizanai, bus išstumti iš Kambodijos, Vietnamo kariai taip pat turės vykti namo.

REAGANAS NESIKIŠA Į VIDAUS REIKALUS

Daugelis primeta Filipinų prezidentui Markos, kad jis buvo vienintelis kandidatas prezidento pareigoms. Pradžioje buvęs kitas rimtas kandidatas, bet jis pasitraukė. Jis netikėjo, kad prezidento rinkimai bus be klasos. Liko prezidentas Markos vienas, jis laimėjo ir pasiūlo krašto prezidentu.

Sekretorius pačiam prezidentui ir buvusiems svečiams pareiškė, kad JAV nesikiš į kitų valstybių vidaus politiką. Jeigu rinkimai neigiami, tai vietos gyventojai privalo veikiančius įstatymus pataisyti ir rinkti populiariausius kandidatus. Prezidentas Reaganas ir pats sekretorius Haig yra pasiryžę glaudžiai dirbti su visomis esančiomis vyriausybėmis, jeigu jos bendradarbiauja prieš įsibrovėlius komunistus sudarytame fronte.

PABLOGĖS EKONOMIJA

Komercijos departamentas praneša, kad per pirmąjį metų ketvirtį Amerikos dirbtuvės pagamino 8,6 proc. daugiau produktų, negu praeitais metais tuo pat laikotarpiu. Tačiau antrąjį ketvirtį, balandžio-birželio mėn. produkcija sumažės, tačiau nesakoma kiek.

Del to žymiai nukrito vertybės popierių kainos ir sumažėjo jų pirkimas. New Yorko biržoje

NORĖJO GAUTI PUSTREČIO BILJONO DOLERIŲ

LOS ANGEES, Cal. — 30 metų amžiaus Soraja Čašogi norėjo gauti iš savo vyro, sėkmingo arabio biznieriiaus, pustrėčio bilijono dolerių ir skyrė, bet Kalifornijos teisėjas, peržiūrėjęs bylą, nutarė, kad Kalifornijos teismas negali skirti svetimų šalių.

Anglijoj gimusi Sandra Jarvis Daly, ištėkėjusi už turtingo Saudi Arabijos piliečio, su visais penkais vaikais atsikėlusi į Kaliforniją, norėjo gauti pusę vyro turto. Saudi Arabijoje skyrė, kad būtų negavusi, todėl ji persikėlė gyventi į Kaliforniją, kur tikėjosi, kad teismas jai duos: skrybą ir didelį turtą priksirs. Bet ji apsiriko.

Aukščiausio Kalifornijos teismo teisėjas J. Loomis, išnagrinėjęs bylą, priėjo išvados, kad Kalifornijos teismas negali šios bylos spręsti, ir pažymėjo moterį, kad ji skrybą turės gauti Anglijos teisme.

IRAKO BAMBARDAVIMAS NEPATEISINAMAS

NEW YORK, N.Y. — JAV ambasadorė Jungtinėse Tautose Jeane Kirkpatrick Saugumo taryboje pareiškė, kad Izraelio bombardavimas Irako atominio dirbtuvių separeisinamas. Iš visų liudijimų matyti, kad Bagdado priemiestyje atominės bombos nebuvo gaminamos.

Irako alstovas Jungtinėse Tautose, S. Hammadi pareiškė, kad Irako vyriausybė sutinka padaryti nuolaidą ir paruošti tokią rezoliuciją, kuri būtų visiems priimtina.

Atsilus orui, suintensyvėjo alaus skelbimai. Čikagoje ir apylinkėse pradėta pardavinėti Olympia Beer Kegger alus, plastikiniuose 5,16 galono induose su nuolatinio vartojimo pompa. Alus kainuoja \$19,95, o pompa — \$8,95.

akcijos iš \$55,47 mil. nukrito iki \$48,40 milijono.

FANATISKI CHOMEINIO ŠALININKAI APSUPO PREZIDENTŪRĄ

SESTADIENĮ "PARLAMENTE" BŪS APTARIAMAS PREZIDENTO BANI SADR TEISMAS IR LIKIMAS

TEHERANAS, Iranas. — Antvardienį mulla Chomeini atėmė iš prezidento Bani Sadr Irano kariuomenės vadovybė, o antradienio pavakare prezidento jau nebuvo prezidentūroje.

Antradienio popietį į prezidentūrą buvo užėjęs Mehdi Bazargan, buvęs Irano premjeras, pasitarė įvairiais valstybės reikalais su pačiu prezidentu, o vėliau išėjo iš prezidentūros. Tai bene bus paskutinis Irano politikas, motęs Bani Sadr prezidentūroje. Buvo pasakojama, kad prezidentas išvykęs iš Teherano į Irano šiaurę, Hamadan miestelį, kuriame Bani Sadr buvo gimęs.

Trečiadienį Irano prezidentūrą apsupo mulos Chomeini ištikimi smogikai. Į vidų jie nėjo, bet jeigu prezidentas būtų norėjęs išeiti, tai būtų sulauktytas, kaip buvo sulauktyti visi Amerikos ambasados pareigūnai ir tarnautojai. Yra pagrindo manyti, kad prezidentas Bani Sadr, netekęs savo laikraščio, netekęs Irano karo vadovybės, nutarė laikinai pasitraukti, kur nors atokiau nuo sostinės.

Kėtvirtadienį Teherano radijo bangomis kalbą pasakė mulla Lajavardi, Teherano srities revoliucinis prokuroras. Jis yra labai didelis fanatikas, nutęsęs daugelį Irano karių, policijos ir kitų pareigūnų. Savo radijo vokalijos metu jis atsako į klausimus visais Irano gyvenimo klausimais. Vienas radijo klausytojas telefonu užklausė prokurorą Lajavardi, kur dabartinis metu yra Irano prezidentas Bani Sadr. Prokuroras atsakė, kad jis nežino, kur prezidentas dabar galėtų būti, bet pastebėjo, kad šeštadienį islamiškas parlamentas svarstys prezidento Bani Sadr elgesį ir tinkamumą eiti pareigas. Parlamentas yra pasiruošęs išklausti Bani Sadr ir atiduoti jį teismui. Jeigu Bani Sadr norėtų atsakyti nuo prezidentūros ir išvažiuoti į užsienį, tai būtų gerai, kad visa tai būtų padaryta legaliai. Jeigu jis bandytų nelegaliai išvažiuoti, tai padarys dar vieng nusikaltimą.

Lajavardi pareiškė, kad visiems aviacijos ir pasienio centrams įsakytą atidžiai daboti, kad prezidentas Bani Sadr neišvyktų į užsienį. Bet čia pat Lajavardi pridėjo, kad Irano pasienis vis dėlto nėra taip stropiai saugomas, kaip turėtų būti.

Associated Press atstovas užklausė Bani Sadr seserį Robabę Sakine, fizikos mokslos baigusią ir savo srityje Tererane dirbančią fizikę, kur galėtų būti josios brolis. Ji atsakė, kad to nežino. Jis yra Dievo žinioje, atsakė. Čia pat ji patarė laikraščiniams taip smarkiai jo likimą sesidomėti, nes turi žinoti, kad aštuoni patys artimiausi jo patarėjai jau suimti ir turės atkintis teisme.

Šeštadienį parlamentas pirmąsias Bani Sadr rengiasi at

SUARDYS NELEMTA MASONŲ LOŽE

ROMA, Italija. — Krikščionių demokratų veikėjas Arnaldo Forlani nepajėgė iš naujo sudaryti kabineto dėl nelėmtos masonų skandalo. Visoj Italijoje veikė slaptyji Propaganda Due — P-2 masonų ložė, kuri besirūpindama biznio reikalais nesiškaitė su priemonėmis, savų tikslams atsiekti. Kai buvo pareikalauta atskaitomybė, tai ložės pirmininkas dingo. Geriausi detektyvai negali jo lokolizuoti. Paaškęjo, kad pora kabineto narių buvo susirėšę su lože.

Ketvirtadienį Italijos prezidentas Sandro Pertini įpareigojo respublikoną Giovanni Spadolini sudaryti naują kabinatą. Jo partija mažiukė, bet Spadolini vis tiek jau pranešė griežtą pirmąsias jį paleis masonų ložę, sieks teisti visus jos narius, kurie kriminaliniai nusikaltai.

Pareiktas premjero pareigoms Spadolini pasisakė už šiaurės Atlanto Sąjungą, pagrindines žmogaus teises, Spadolini bandys sudaryti koaliciją su krikščionimis demokratais, socialistais, socialdemokratais ir liberalais. Jis tikisi už 10 dienų turėti paruoštą kabinatą patvirtinimui.

ČIKAGOJE PAGYVĖS STATYBA

Dvi investavimų bendrovės Čikagoje planuoja statyti kondominium ir jo statybai išleisti 14 milijonų dolerių. 1410 No. Lake Shore Drive bus statomas liuksusinis 28 butų kondominium. Vienas trijų miegamųjų butas kainuos 500,000 dolerių.

Greta esantis 389 butų dangoraižis bus pagrindinai remontuojamas. Remonto darbamui numatoma išleisti \$21 milijoną.

Amoco Produkcijos bendrovė atrado du natūralių dujų šaltinius Louisiana valstijoje.

Išleisti iš prezidento pareigų, o vėliau suformuluos Koranui padarytus nusikaltimus, nusizengimus mulla Chomeinui, o po to bus įsakytą jį suimti ir atiduoti teismui.

Is Ankaros kažkas telefonų pasiteiravo apie prezidento Bani Sadr likimą. Buvo atsakyta, kad tuo tarpu jis dar gyvas ir sveikas.

Mulla Chomeini per radiją pasakė gyventojams, kad Iranas ir vėl gyvena labai skaudžias valandas. Jis nepasakė atvirai, bet turėjo galvėje viešomai iškilusį konfliktą su prezidentu Bani Sadr. Chomeini patarė visiems būti ramiems ir nekelti dar didesnių aistrų.

Teherane fundamntalistai ir musulmonai smogikai gauda visus Bani Sadr bendradarbius. Keli jų bus teisiami, o kiti bus liudininkai prezidento byloje.

Senatorius Frank Savičkas šią savaitę pasiūlė visam Illinois valstijos Senatui svarstyti švietimo komiteto įstatymo projektą, kad galėtų visiems mokslams išspręsti švietimo mokesčius.

KALENDORĖLIS

Birželio 20: Silverijus, Zinuo, Zadvainis, Genulis.

Birželio 21: Tėvo Diena, Aloyzas, Mėta, Laduona, Vadulis.

Birželio 22: Paulinas, Tomas, Melda, Gaudimas.

Saulė teka 5:14, leidžiasi 8:29. Oras šiltas, debesuotas, li-

KARDO VYSTYMOSI ISTORIJA

Vienas iš šalto ginklo seniausių tipų kalavijas. Jau gilioje senovėje buvo žinomas trumpas, platus, dviašmenis kalavijas, pradžioje iš bronzos, vėliau iš geležies arba plieno (autorius skiria kardą nuo kalavijo. Red.). Kalavijas būdavo nešiojamas makštyse, arba ir be jų, už diržo užkintas, arba prie diržo prikabinamas, paprastai, iš kairės pusės, bet kai kada ir iš dešinės. Tokiais kalavijais buvo ginkluotos makedoniečių falangos ir romėnų legionai.

Tokios formos kalavijas išlikę iki 12 šimtmečio. Riterių šarvams sustiprėjus, jis savo pirmykščia forma jam skirtu uždaivino negalėjo atlikti. Jis pasirodė per silpnas perkirsti riterio šarvą ar skydą. Teko jį ilginti ir daryti vis sunkesnę. Tas vyksmas tęsėsi tol, kol kalavijas pasiekė 80 cm ir net 1 m ilgio. Bet toks kalavijas pasirodė esąs be galo sunkus ir nepatogus, dėl to, abiejose jo šonuose būdavo iškalami ilgi "taikai" (Rille, dol), o rankeną ap- rūpinamo apvalia atsvara (Gengewicht, protivovos). Rite- riu rinka būdavo apsaugojama vien nedideliu kryžiaus trum- pais galais, kurie tik labai nežy- miai išsikišdavo į šonus. Men- ka rankos apsauga, tokio kry- ziaus suteikiama, anais laikais nesudarė neigiamą kalavijo ypa- tybę, nes kalavijas būdavo nau- dojamas vien tik smūgiams, o prieš smūgius turėdavo atremti- ti skydas. (Brz. 1).

13 ir 14 šimtmečių bėgyje rite- rių šarvai vis tobulėjo ir meta- lų apdirbimui išsivysčius, galu- gale, pavojo į tampriai surištu- tarpusavyje plieno plokštelių iš- tisą sistemą. Sarysje su tuo tu- rėjo keistis ir kalavijo forma. Jo geležtė turėjo dar sustiprėti, takų vietot atsiranda stiprios ir stačios briaunos ir kalavijo pa- vidalas vis daugiau ir daugiau yra pritaikomas dūriui; jo galas darosi vis smailesnis, kad galėtų prasiskverbti tarp skydinių šar- vo plokštelių arba pramušti re- težinių šarvus (Kettenhemd, kolčuga. Brz. 2).

Tuo metu raitininko kalavijas galutinai atsiskyrė nuo pėstinin- ko vartojamo ir pavojo į ypatingą "raitininko pusantros ran- kos" kalavijo tipą (Reiterschwert zu anderthalb Hand). Šių kalavijų rankenos neprilygo vė- lesnių landsknechtų "dviejų ran- kų" kalavijų rankenos ilgumui,

bet buvo pakankamai ilgos, kad kalaviju smogiant, reikaliui esant, galima būtų pridėti dar ir antrą ranką (Brz. 3).

15 šimt. riterių šarvai visai išstobulėjo ir pranyko skydas, kuris paskutiniiais šimtmečiais vis mažėjo ir mažėjo, kol pasi- darė daugiau nebereikalingas, nes visos riterio kūnas buvo padengtas šarvais.

Skydai pranykus, prieš smū- gius reikėjo atremti kalaviju. Tam reikaliui kalavijo rankeną reikėjo pritaikinti geresnei ran- kos apsaugai. Iki šiol buvęs ly- gus kryžius gavo, iš pradžių, iš vienos pusės, vėliau ir iš abiejų pusių po žiedą, o vėliau, 16 šimt. pradžioje, dar keletą žie- dų, kurie buvo nukreipti į smai- galio pusę. Šių prietaisų pagal- ba prieš ginklas būdavo sustab- domas saugiam nuo rankos ats- tume (Brz. 4).

Taigi, matome, kad iki šiol vi- sos pastangos buvo kreipiamos, kad kalaviją išlaikyti jo paskir- čiai tinkamoje augstumoje. Ta- čiau toliau eiti jau nebuvo kur, kalavijo dydis ir svoris pasida- rė toki, kad juo naudotis galėda- vo tik raitininkas ir tai tik trum- pai. Nuolatos nešiotis jis nebeti- ko. Pasirodė, jog yra reikaling- gas kitas, lengvesnis ir patoges- nis ginklas. 15 šimt. bėgyje pa- sirodė visa eilė naujų tipų, iš kurių čia suminėsiu tik būdin- gesnius:

1. Kadangi kalavijas pasirodė esąs bejėgis prieš pilnai istobu- lintus riterių šarvus, be kalavi- jo, riteris imdavo su savim pri- segama prie kalno, didelę spągą su trijų ar ketverių briaunų ge- ležte, kaip pagalbinį ginklą. Spą- gos plonos ir ilgos geležtės smai- galys būdavo rūpestingai ir ypa- tingai užgrūdinamas, kad galė- tų pramušti retezinių šarvus ar prasiskverbtų tarp skydinių šar- vų plokštelių (Brz. 5). Rytuo- se šitos ginklas buvo žinomas jau ankščiau, kur jį vadindavo "končarų", o Lietuvoje, Lenki- joje ir Rusijoje jis buvo vartojas žymiai ankščiau kaip vaka- rų Europoje. Tuose kraštuose ši- tas ginklas laikėsi iki 17 šimt. ga- lo, tik jo rankena turėjo vi- sai savotišką, grynai rytietišką pavidalą (Brz. 6).

2. Daug įvairumo ginklų sri- tyje inėse šveicarų ir vokiečių samdinių pulkai, kurie turėjo savitą organizaciją, ypatingą tak- tiką ir savotiškus, naujiem kau- tytių būdams pritaikintus gink-

lus. Prie jų priklausė trumpas, drąsiai paėmus, turėjo tą pat for- mą, bet jis buvo lengvesnis ir gražiai išdailintas. Būta įvairių rūšių kardų su lenkta geležte, kurie buvo tipin- gi miestelių ir ūkininkų gink- lai. Toliau, žymiai didesnis, "dvie- jų rankų", tų pačių landsknechtų pulkų kalavijas, kuris 15 šimt. būdavo vartojamas prae- kinti kelią per priešų pėstininkų jėgų išsilaikyti. Vėliau šitas kalavijas virto ypatingos kuopos ginklu, kurio būdavo su- renkami didžiausi ir stipriausi vyrai ir kuri paprastai gauda- vo uždavinį saugoti ir ginti pil- ko vadą ir vėliavą (Brz. 8).

3. Toliau eiti platus su ap- dengta rankena kalavijas, Vene- cijos respublikos raitųjų pulkų ginklas. Kadangi šitie pulkai daugiausia būdavo sudaromi iš slavų, kuriuos Venecijoje va- dindavo "schiavoni", tai ir šis kalavijas gavo "schiavona" var- dą (Brz. 9).

4. 15 šimtmečiuje, ypatingai Italijoje, buvo plačiai žinomi, taip vadinamieji, "jaucio liežu- viai" (lingua dibue). Šita ginkla galima būtų priskaityti prie il- gų plačių durklių arba ir prie trumpų kalavijų (Brz. 10).

5. Prie išvardintų ginklų tipų reikėtų dar pridėti bajorų taikos metu nešiotus kalavijas, kurie ir savotiškus, naujiem kau- tytių būdams pritaikintus gink-

NIAGARA LAUKIA TURISTŲ

lus. Prie jų priklausė trumpas, drąsiai paėmus, turėjo tą pat for- mą, bet jis buvo lengvesnis ir gražiai išdailintas. Būta įvairių rūšių kardų su lenkta geležte, kurie buvo tipin- gi miestelių ir ūkininkų gink- lai.

Pagrindinis perversmas kary- boje įvykęs 16 šimt. Kai pasi- rodė naujas taktinis dalinys — šaunamuoju ginklu ginkluoti or- ganizuoti pėstininkai — grie- tai pavėkė ir tolimesni šalto gin- klo išsivystymą. Jau nuo 13 šimt. pradžios prasidėjo pa- laipsnis kalavijo geležtės prita- kymas dūriui, kai paaiškėjo, kad ir sunkiausias kalavijas nesuge- ba pramušti istobulintus riterio šarvus. Perėjimas nuo smūgio ir dūrio vyko toliau ir jau 16 šimt. pabaigoje, kalavijas, iki šiol buvęs grynai smūgio gink- las, pavojo į dūrio ginklą. Žino- ma, ši eiga galutinai įsi- gyventi tik tuomet, kai skydi- niai šarvai, dėl šaunamojo gin- klo plėsenos vartijimo, pranyko.

Neįmanoma trumpame raši- nyje smulkiai nurodyti, kaip pa- laipsniui riterio šarvai pranyko ir pavojo tik tradiciniai bajorų iškilnių apranga. Tačiau jau 16 šimt. pradžioje nusistovėjo taip vadinamas landsknechto leng- vo šarvo tipas. Dar prieš tai ba- jorai — riteriai, jei ir labai ne- noromis, pradėjo atsiskirti savų šarvų, kurie jau nebeteko bet kurios karinės reikšmės.

Italijoje ir Ispanijoje išvysty- tas naujas šalto ginklo tipas — spąga — be galo greitai išplito po visą vakarų Europą. Tai bu- vo tada, kai pėstininkų pulkų demokratiniai pradai galutinai nugalėjo aristokratią — rite- rius. Su tam tikrais rezervais, tą naują ginklą galima būtų pa- vadinti demokratišku, bent to- dėl, kad jis virto ginklu ne vien tik privilegijuotos klasės, bet ir plačiųjų masių. Juo buvo gin- kuotas ir jį vartojo ir karališkų- jų rūmų kavalierius ir paprastas samdiny. raitininkas ir pėsti- ninkas, taikingas miestietis ir nuotykių jėškotojas.

Daugelis uždavinių, kuriems turėjo šitas naujas ginklas tikti išsukė daug jo tipų. Tuo gali- ma paaiškinti tą didelį įvairumą, kuris pasireiškė kaip rankenos formoje, taip ir ilgume, svorėje ir geležtės išdailime.

16 šimt. gale pranyksta ge- ležtinė pirštinė; nuo šio laiko gink-

lo rankenai statomas naujas rei- kalavimas: apsaugoti ranką nuo smūgio ir nuo dūrio. Ši uždavinį kiekvienas ginklininkas spėda- vo pagal savo skonį ir sugebė- jimus ir todėl, pradžioje neska- tingos ir paprastos apsaugos formos pavirto į begalę įvairiau- sių variantų.

Bendrai paėmus, visas šitokių rankenų formas galima padalinti į dvi pagrindines grupes: atvi- ras rankenas, t.y., tokias, kur visi apsaugos prietaisai guli žemiau kryžiaus ir uždengtas ran- kenas, kur visi apsaugos prietai- sai guli žemiau ir augščiau kry- ziaus (Brz. 11 ir 12).

Visi šitie maži ir dideli lankai, žiedai, perpjauti ir akli skydai ir skydukai ir t.t. įgaudavo įvai- riausių formų: puoduko, lėkš- tės, pintinės, grotų, ir t.t. Ir spą- gų geležtės žymiai skyrėsi, ta- čiau galima pastebėti tam tikrą sistemą, arba taisyklę: raitinin- kams daugau tiko vienašmen- nės sunki spąga, pėstininkai daž- niau vartodavo keletos briaunų geležtę. Placios, lankštos gelež- tės virto augstesniųjų kavalierių ginklų, dvikovei daugiau tikro siauros geležtės. Spąga virto ne tik visų klasių ginklu, bet, tikra šito žodžio prasme, tarptautiniu ginklu, ji išlaikė savo pirmąs- taitalų — ispanų formą, tiesa, su tam tikromis nuolaidomis tauti- niams skoniui.

Spągos viešpatavimas truko virš 300 metų ir tik 18 šimt. gale ji praranda kovos ginklo pobūdį.

(Bus daugiau)

NUSPRINGO IS BAIMES

Vienas Stoke, Anglijoje, gy- venęs pilietis Demetrius My- ciura, 56 metų amžiaus, tiek bijojo vampyrų, kad ir gulti eidamas burnon išidėdavo čes- nako skiltelę "vampyras at- baidyti". Vieną kartą jis buvo rastas savo lovoje nebevygas; daktaras nustatė, kad jį ne vampyras pasmaugė, o jis pats bemiegėdamas česnako skilte- le paspringo.

Pinigų nauda

Pinigai nėra viskas, bet faktas lieka faktas — jie padeda palai- kyti ryšius su savo vaikais.

(Red Skellon)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

They call it "The Overnight Wonder" for constipation.

Are you uncomfortable with your laxative? Then meet the little white pill they call "The Overnight Wonder". Just one pill at bedtime safely, surely eliminates your sluggish own natural rhythm. Overnight. So in the morning, you're back on the bright side. Comfortably! It's a good feeling.

What is "The Overnight Wonder"? Ex-Lax® Pills. That's right—pills from Ex-Lax. Look for the white box.

Use only as directed.

KULMO-KALNO SRITIS

PETRAS BUTENAS

Baltų teritorijoje vakariečiuose aišciuose-baltuose yra tokia Kulmo sritis, kuri lietuvių ir latvių primiršta žinoti, ar ki- tiems ji ir visiškai nežinoma, nors su ja iš tolimosios praeities ryšiniiais svetimvardžiais Ada- bertais, ar Vaitiekais ir Bruno- nais, ar Bonifacais ne vienas lie- tuvis savo vaikus automatiškai krikštijęs tebekrikštija, užmirš- dami gražiausius, seniausius, skambiausius ir tikrai reikš- mingus prasmings lietuviškuo- sius asmenvardžius — vardus, li- gi mūsų dienų kantriai išver- mingai atėjusius iš žiliausių lai- kų. Ana kalneliuotoji prisiglau- dusi yra svarbiame geopolitini- me kelyje nuo senų laikų ir yra patogiai įsispraudusi tarp trijų mūsų šalies upių — Vyslos 200 km ilgio žemupio (piečiau Pa- medės "pamiskės, pagirio" ir Pa- gudės "Pakrūmės" sričių), vys- linės Dravantos ir vyslinės Uo- sos, šios pastarosios išgarsėju- sios Vytauto D. laikais ir skirian- čios ypač Pamedės sritį nuo Kul- mo srities šiaurinės dalies, o šioje dalyje buvo 1422 metų Mel- no ežero taikos sutartis pasirašy- ta tarp Lietuvos valstybės ir Vokiečių ordino, ir žr. bent A. Šapokos Lietuvos istorijos 139- 141 psl.

Taip, Kulmo žemė jau seniai (apie 1230 metų dar po Kr.) bal- tams atimta ir po to atėmimo ilgai, genociduojant ten cia- buvius baltus, suslavinta bei su- germaninta kryžminėje ugnyje — sulenkinta ir suvokieta, da- bar vėl perlenkinama, kai nuo 1945-6 potsdaminių metų kon- lomeratinė Lenkijos valstybė pa- vėsta kartu su kita Prūsijos dalimi, taigi net su visa Prūsia li- gi Vižainio—Paserijos (Sarijos) žiočių potsdaminės administra- cinės (ne etninės!) linijos, nuo kurios tuoj į šiaurę eina nuo prieš 1520 metų datą jau žino- ma Mažojo Lietuva — Karaliau- čiaus sritis, nors š. M. Lietuva yra kur kas platesnė ir prietvaka- rius ir pietus, kur ten jos žemės — baltiškosios juostos priskir- tos irgi tai pačiai favoritinei sal- tės virto augstesniųjų kavalierių ginklų, dvikovei daugiau tikro siauros geležtės. Spąga virto ne tik visų klasių ginklu, bet, tikra šito žodžio prasme, tarptautiniu ginklu, ji išlaikė savo pirmąs- taitalų — ispanų formą, tiesa, su tam tikromis nuolaidomis tauti- niams skoniui.

Spągos viešpatavimas truko virš 300 metų ir tik 18 šimt. gale ji praranda kovos ginklo pobūdį.

(Bus daugiau)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių draugystės or- ganizacija, Lietuviams tikimais carhaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėu ir kitiems, kurie tuo- darbus darba.

SLA — išmokėto daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis S.A. neieško pinigų, de- fektu patarčiau tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gau- susivienijime apsidrausti tik \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąs apdraudžia — Endowment Insurance, kur ypač naudinga jauniui, siekiančiam aukštojo mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — taikūs apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1,000 apdraudimo suma temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų tyra ribose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus jie jums mielai pagelbės ir SLA išrašys.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centrą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
247 W. 30th St.
Tel. (212) 543-2218

'Magic' Diet—Simple Cut-Down-Not-Out Rule

Is there a "magic" quick-weight loss diet that really works? Doctors and nutritionists have yet to discover it. They advise losing weight gradually by reducing portion sizes, but not by eliminating certain foods.

If a diet is going to work it must be tailored for the individual, taking into consideration such things as preferences, cultural background, amount of activity, and personal habits. After you have checked with a doctor, the first step on mapping out a diet campaign is to examine and understand your own food habits. Since your diet represents a change of habit, the smaller or more gradual the change, the more successful the diet will be in the long run.

You can start the scale downward by making small adjustments in your eating habits by eating less and saving calories. Dieting does not mean that you have to stop eating the foods you enjoy.

If you prefer to eat five or six small meals a day, your habit is encouraged by many nutritionists who agree that several small meals are more satisfying than three large ones.

Exercise is an essential part of your weight loss program. A regular exercise regimen will help you tone and firm your body as you lose weight and eat actually cut your appetite.

If you are unable to abide a strictly caloric routine, you

can find fun, companionship and support in regularly scheduled group efforts such as dance and yoga classes, swimming, tennis and jogging. Examine your daily habits. When possible, walk instead of ride. Get off the bus a few stops early and walk the rest of the way. Take the stairs instead of the elevator. If you are deskbound most of the day, examine simple exercises you can do at your desk.

For more information, request a single free copy of "Guidelines To Good Health" from KRAFT, Inc. Send a post-

card with your name and address to "Guidelines" (A9), Box 4611, Department MR, Chicago, Ill. 60677.

Tuna Slaw
1 7-oz. can water-packed tuna, drained, flaked
2 cups shredded cabbage or lettuce
1/2 cup radish slices
2 tablespoons chopped green pepper
2/3 cup Kraft low calorie thousand island dressing

Combine ingredients; toss lightly. Chill. 3 to 4 servings.

DETROITO NAUJIENOS

Birželio 14 d. trėminių minėjimas Detroite praėjo iškilmingai. Prasidėjo, galima sakyti, radijo bangomis, buvo paminėta per abidvi radijo stotis: Lietuvių Melodijų ir ALB Radijo Klubo. Pabaltijo valstybių Komitetas, susidedas iš estų, latvių ir lietuvių pravėdė programą angli kalba skirtingomis dienomis.

Sekmadienį, birželio 14 dieną, minėjimas prasidėjo su pamaldomis visose trėjose lietuvių parapijų bažnyčiose: Dievo Apvaizdos, Sv. Antano ir Sv. Petro 10:30 val. ryto. Sv. Mišias atliakė Dievo Apvaizdos šventovėje kun. Kazimieras Simaitis. Maldų skaitymo metu buvo prisiminta žiaurūs Birželio trėminių. Giesmės giedoję Pranas Zaranka. Į bažnyčią buvo įneštos Lietuvos tautinė vėliava ir skautų vėliavos.

Po pamaldų, 12 val. salėje įvyko iškilmingas minėjimas. Įėjus į salę, pirmas žvilgsnis metėsi į akis, tai gražiai papuostas frontas — pastatyti du didžiuliai plakatų su datomis — 1941 birželio 14 d. ir 1981 m.

Minėjamą pradėjo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro vicepirm. dr. Stefa Miškinienė. Pakvietė įnešti visų trijų Pabaltijo valstybių vėliavas. Vėliavų įnešimui vadovavo Švyturio Jūrušaučių kp. šaulys Juozas Kijūnas. Invokaciją sukalbėjo, priimdamas žiauriai ištremtus estus, latvius ir lietuvius, estu Ev. Liuteronų kun. Mikhel Soovik. Amerikos himną sugiedoję latvių Astra Kulnins, Kalbėjo Pabaltijiečių Komiteto vardu pirm. Raimond Trala. Savo trumpoje kalboje švardino visų trijų Pabaltijo tautų ištremtų skaičius, viso buvo 120,686 žmonės. Po R. Tralos kalbos buvo įterptas estų duetas: G. F. Telemann su fleita ir Glenn Basham su smuiku, kurie pagrojo kelis kūrinius.

Po muzikinės dalies, Michigano gubernatoriaus W. Milliken perskaitė savo atsivežtą proklamaciją ir pridėjęs porą sakinių apie savo mokslą jaunystėje, tuoj išėjo. Eidamas pro sėdintčius kaip kuriems padavė ranką. Gubernatorių išlydėję estų atstovai R. Trala. Publika gubernatoriui šiltai paplojo.

Į minėjamą buvo pakviestas ir dalyvavo Armėnų kilmės, 20 dįstrikto atstovas, buvęs du metus teisėju Arpo Yemen, kuris pasakė pagrindinę kalbą, aštriai iškritikuodamas Amerikos politiką ir prezidentą R. Reaganą už atšaukimą buv. prezidento Carterio draudimo Sovietams grūdų neparduoti. Po A. Yemen

kalbos buvo įterpta meninė dalis. Populiarios dainininkės — Kristina ir Regina Butkunaitės, padavė 4 dainas. Po to sekė Detroito ir Southfieldo miestų burmistrų proklamacijos, kurias perskaitė estų ir latvių tautiniais rūbais mergaitės. Latvių solistė Astra Kalnins gražiai padainavo tris dainas; akompanavo Emilie Kalkun.

Artinantis prie pabaigos, ilgą rezoliuciją perskaitė latvis Ozuls, kuri rankų plojimu primate. Beto buvo perskaityta senatoriaus Carl Levin proklamacija, kurioje pažadėjo įnešti rezoliuciją į Kongreso rekordus.

Minėjime dalyvavo daug ir kitų tautybių svečių. Užbaigai visi sugiedoję visų trijų Pabaltijo valstybių himnus. Išnešus vėliavas, estų atstovai programų pildytojams įteikė po gelelę ir padėkojo visiems gausiai atsilankiusiems.

Minėjimas, kuriame dalyvavo apie 300 publikos, praėjo labai sklandžiai, nes užsitęsę tikslai vieną valandą ir 40 min. Buvo geras pasiseikimas.

DETROITO SVYTURIO JŪRUŠAULIŲ KP. ŽUVUSIEMS KARIAMS PAMINKLO ŠVENTINIMO "PILNUOSE" PROGRAMAMA.

1. Šeštadienį, liepos 4 d. 11 val. vėliavų pakėlimas. 1-mą val. Pietūs. 7-tą val. banketas — meninė dalis ir šokiai.

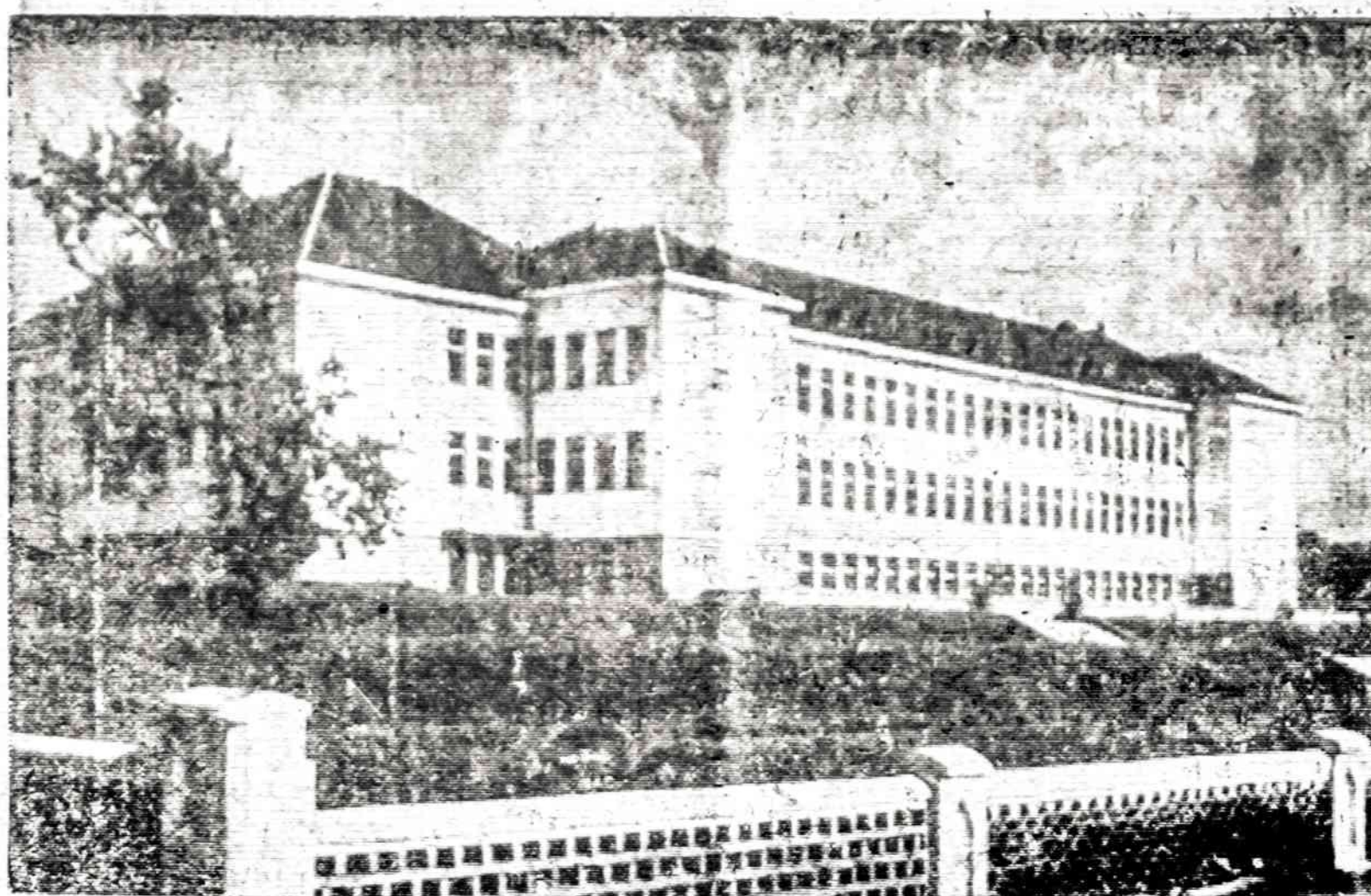
2. Sekmadienį, liepos 5 d. 9 val. vėliavų pakėlimas. 1 val. pamaldos, paminklo šventinimas, akademija, bendri pietūs ir atsisveikinimas. Šaulių vadovybė prašo pranešti ligi birželio 28 d. apie dalyvavimą šeštadienį, liepos 4 d. 7 val. balluje, adresu — kp. pirm. B. Valiukėnas, 2084 Kimmere St. Dearborn Hts., Michigan 48127 Tel. (313) 562-1143. Ant. Sukauskas

INFORMACIJOS BIURE

Atėjusi į informacijų biurą Katriutė jausmingai pradeda: — Galbūt, galėtumėt man pagelbėti. Reikalas liečia mano sužadėtinį ir... — Mielai, panelyte, kalbėkite!

Taigi, jo vardas yra Fricas, yra didelis, šviesiaplaukis, turi juodą apgamą kairėj pažastyje... — O kur jis gyvena?

Atsidusėjo Katriutė: — Kaip tik tai norėjau per Jus sužinoti...!

Lietuvos nepriklausomybės laikais 1937 metais Kėdainiuose pastatyta gimnazija

JURGIS JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Pasikalbėjimas su okupuotoje Lietuvoje mokslus baigusia

Teko susipažinti ir plačiai pasikalbėti su dabartinėje Lietuvoje mokslus baigia lietuviu, dabar gyvenančiu Amerikoje. Manau, kad to pokalbio kairieji punktai bus įdomūs ir Naujųjų skaitytojams. Laikraščiai skirta pokalbio dalis buvo praversta klausimui ir atsakymų formoje:

1 klausimas: "Jame teko girti ir mokyti rusų okupuotoje Lietuvoje. Kokius mokslus ten įgijote, baigėte ir kuriais metais?"

Ats.: 1968 metais baigiau vidurinę mokyklą Kaune ir toliau studijavau Kauno Politechnikos institute.

2 kl. "Ar leidžiama mokyklose veikti savarankiškas dalykinius būrelius?"

— Vidurinėse mokyklose, kaip taisyklė, veikia fizikų, matematikų, literatūros, užsienio kalbų, muzikos, sporto būreliai. Kai kuriose mokyklose tvarkomasi kiek kitaip — įvestos vadinamos "sustiprintos" klasės. Pv., matematikai gabūs moksleiviai surenkami į vieną klasę ir jiems dėstoma sudėtingesnė medžiaga. Šie būreliai arba "sustiprintos" klasės yra vadovaujamos mokytojų ir moksleivių neturi absoliučiai jokios įtakos dėstomai medžiagai.

3 kl. "Ar yra mokyklose ir kitokio pobūdžio būrelių?"

— Taip, mokyklose veikia ir kitokio pobūdžio būreliai. Pvz., valdybos, kraštotyros, chorai, orkestrai. Šiuose vienetuose moksleiviai gali pasireikšti kiek laisviau, tačiau taipogi yra kruopščiai sekami mokyklos vadovybės ir mokytojų.

4 kl. "Ar yra mokyklose patalynių moksleivių leidžiamų ir raginamų leidybų?"

— Mokyklose yra leidžiamas literatūrinis mėnuo "Mokslas ir literatūra". Taipogi nagrinėjama K. Donelaičio, J. Janonio, P. Aičaičio, Maifronio ir kitų kūryba. Kadangi Lietuvos nepriklausomybės laikais "kultūra merdėjo", to laikotarpio rašytojų ir poetų kūryba stipriai nuvertinama. Apie užsienyje gyvenančius autorius bendrai nieko neminiama.

5 kl. "I kuriuos mokslo dalykus mokyklos vadovybė kreipia ypatingą dėmesį ir vertina juos išsiamoninti?"

— Paprastai didžiausias dėmesys yra skiriamas tiksliesiems mokslams, kalboms ir literatūrai, o taipogi istorijai. Aukštosiose mokyklose, neskaitytanti specialybės kursų, dėstoma komunistų partijos istorija, mokslinis komunizmas ir ateizmas.

6 kl. "Ar visi mokytojai vienodai stropūs švietimo vadovybės paruoštos mokslo programos ar paskirų jos paragrafų vykdy-

tojai?"

— Mokantis vidurinėje ar aukštojoje mokykloje yra sunku pastebėti nukrypimus nuo paruoštų programų, nes moksleiviai neturi galimybės susipažinti su tomis programomis. Asmeniškai prisimenu savo istorijos mokytoją, kuris prieš visą klasę skundėsi dėl nepilno, paviršutiniško Lietuvos istorijos kurso.

7 kl. "Kurie Lietuvos rašytojai ir poetai mokyklose ir jų programose ypatingai išskeliami, o kurie tik prabėgomis paminimi ir jų kūryba sumenkinama?"

— Vidurinėse mokyklose lietuvių literatūros programose pagrindinis dėmesys yra skiriamas pokarinio laikotarpio rašytojams ir poetams. Taipogi nagrinėjama K. Donelaičio, J. Janonio, P. Aičaičio, Maifronio ir kitų kūryba. Kadangi Lietuvos nepriklausomybės laikais "kultūra merdėjo", to laikotarpio rašytojų ir poetų kūryba stipriai nuvertinama. Apie užsienyje gyvenančius autorius bendrai nieko neminiama.

8 kl. "Ar pamokų metu kurio nors mokslo dalyko išaiškinto pasakoje pasitaiko mokytojo išaiškinimui priešingų klausimų? Kaip į tokius moksleivių klausimus reaguoja mokytojai?"

— Taip, ypač vyresnėse klasėse ir aukštosiose mokyklose. Mokytojų reakcija būna įvairi. Kaip taisyklė, moksleivio tėvams tenka ateiti į mokyklą pasikalbėti su mokytoju ar mokyklos direktorium. Dažnai mokytojai stengiasi apsaugoti moksleivius nuo "saugumo komiteto (KGB)" dėmesio, ir incident-

tai lieka nepranešti mokyklos vadovybei.

9 kl. "Ar jūs, moksleiviai, tarpusavyje pasikalbėdavote apie nepriklausomą Lietuvos gyvenimo laikotarpį ir apie jūsų gyvenimą, Maskvos iš buržuazinės priespaudos "išlaivintą" metą?"

— Moksleiviai ir studentai netik kad pasikalbė, bet dažnai susiorganizuoja į mažesnes ar didesnes pagrindines grupes. Tų organizacijų veika yra įvairi ir jų egzistavimą atskleidžia pagrindinės spaudos, atsišaukimu, laisvos Lietuvos vėliavų iškėlimo atvejais.

10 kl. "Ar yra dabartinės Lietuvos mokyklose mokytojų, kurie drįsta pasakyti savo mokiniams apie rusų okupaciją, patardami jai nepasiduoti ir nenulietuvėti?"

— Taip, teko turėti mokytojų, kurie vienu ar kitu būdu skatindavo priešintis rusų okupacijai. Pvz., baigiant vidurinę mokyklą (gimnaziją), per paskutinę lietuvių kalbos pamoką, mokytojas pasakė: "Brangiausią dalyką ką turite, yra lietu-

vių kalba, todėl saugokite ją. Berniukai, nevairkite svetimačių, mergaitės, netekėkite už svetimačių..."

Nuosirdžiausiai dėkodamas mokslus okupuotoje Lietuvoje baigusiai lietuviškai už pokalbį, kuris, dėl pagrįstų priežasčių, yra labai atsargus ir santūrus, porėčiau jos pasisakymus pasiūlyti išeivijos moksleiviams ir studentams, buvusiems dabartinėje Lietuvoje, ten susizavėjusiems studijų sąlygomis, o taip pat tiems, kurie ten atsilankys, tuos pasisakymus suprasti ir žinoti, kokia smegenų plovimo kaina okupuotos Lietuvos jaunimas įgyja mokslinį išsilavinimą ir pasilieka nenutautėjęs.

GRAZI IR TURTINGA LIETUVIŲ KALBA

— Merga, mergelė, mergaitė, merguželė.

— Bernas, bernelis, bernužis, berniukas, berniukštis, bernytis. — Vaikas, vaikelis, vaikiukas, vaikelas, vaikinai, vaikaitis, vaikiškas, vaikiukštis.

Nelengva buvo mums tada

Palikti savo kraštą,
Mielą gryčią,
Kaimą ir
Protėvių bažnyčią,
Nelengva buvo mums tada.

Bėgti į vietą tą,
Kur ugnies ir bombų kruša
Lygina miesto bokštus su žeme,
Nelengva buvo mums tada.

Atsukus laiką
Vienierių metus,
Matai, kaip krauna į sunkvežimius
Bejėgius,
Senius
Ir kūdikius mažus...

Ir taip sukrėstas
Vaizdų šurpių,
Balsų ištroškusių žmonių,
Gimdancų motinų žaismų.
Vagone sugrūstų,
Bėgi į ugnį,
Mirti nešančius lėktuvus,
Bomboms ardančiomis mūsų kelius,
Kad nematytum tų "gerų draugų",
Kur nenuplauka rankų kruvinų
Ir skelbia melą
Visu išžulumu,
Nelengva buvo mums tada...

Elena Jablonskienė

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● LITERATURA, lietuvių literatūros meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstanti, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusėvičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Ciurlonio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkėtelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● DAINŲ ŠVENTIS LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkos apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis jo laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 296 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Leiguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vietovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprusių žemėlapis. Kaina \$6.

● KĄ LAUMES LEME, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmeninį ir vietinį neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● JULIUS JANONIS, poetais ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● SATYRINIS NOVELAS, M. Zoschenko kūryba, J. Valašio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti dolerių persiuntimo išlaidoms.

3 — Naujienos, Chicago, Ill., Saturday-Monday, June 20-22, 1981

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IS EUROPOS SANDELIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• KOSTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,

50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:		
metams	\$45.00	
pusei metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.00	
Už JAV vietose:		
metams	\$40.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

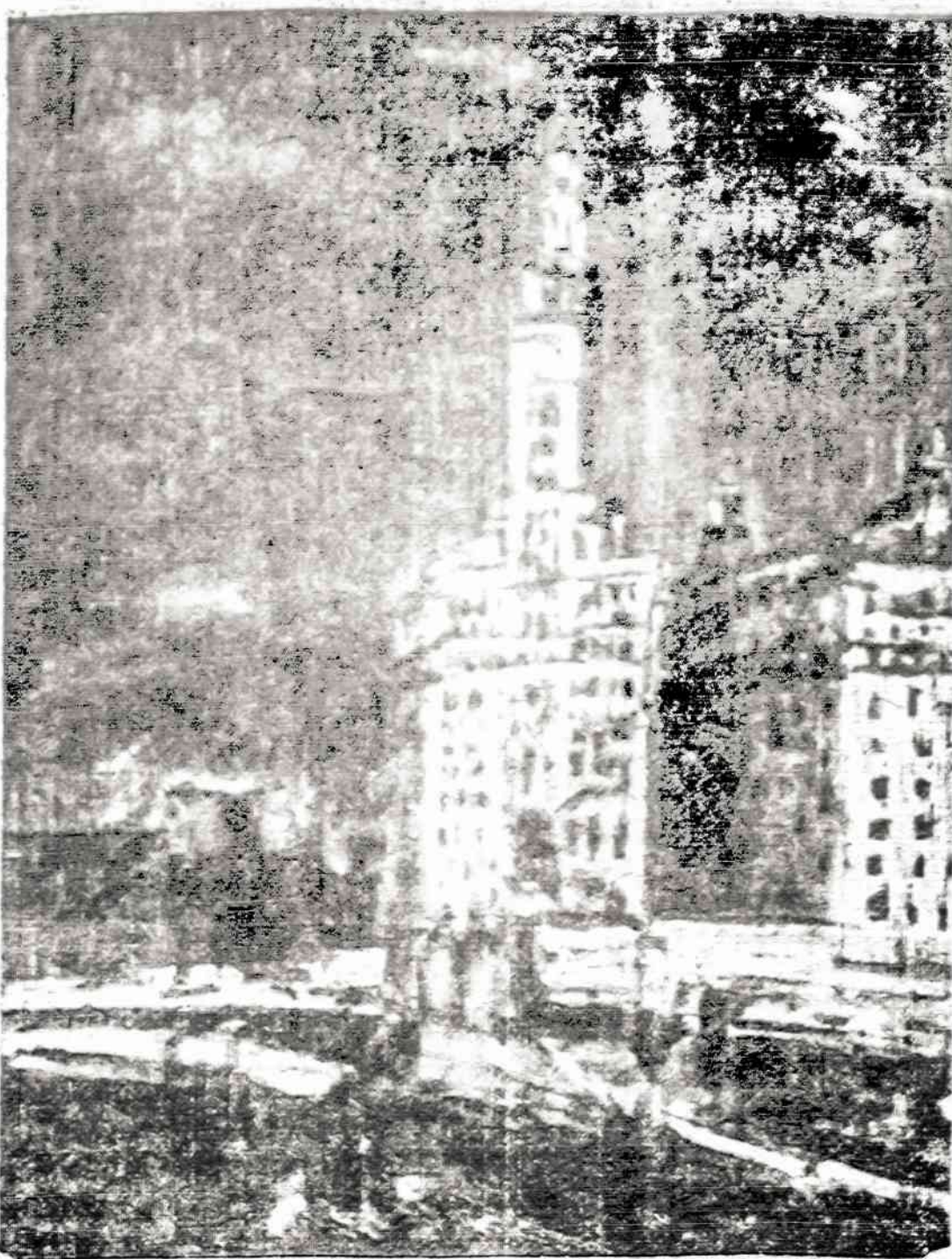
Draugystė su Kinijos karo vadais

Praeitą trečiadienį aukšti JAV krašto apsaugos ir užsienio reikalų pareigūnai iškėlė viešumon išstius metus, o gal ir ilgiau, laikytą labai svarbią paslaptį. New York Times korespondentai Washington, prieję prie įtakingų Amerikos pareigūnų, patyrė, kad JAV ir Kinija glaudžiai bendradarbiauja Sovietų atomo raketoms sekt. Sekimas abiem pusėm buvo naudingas, nes jie žinojo, kokias atomo bombas rusai turi, koks jų pajėgumas, kaip teli jie pajėgia tas bombas numesti ir kaip tiksliai jie gali pataikyti.

Sios žinios yra svarbios Amerikai, bet dar svarbesnės jos yra Kinijai. Savo laiku Mao Cetungas, įtakingiausias Kinijos politikas ir visų dabartinių vadų įkvėpėjas, siekė žinių, pagalbos ir patarimų iš Sovietų Sąjungos. Rusai davė įvairią paramą demokratinei Kinijos vyriausybei nuverst ir padėjo Mao Cetungo grupei įsistiprinti Kinijoje. Bet kai Mao Cetungas paprašė išvogtų atomo paslaptį, tai Sovietų Sąjunga atsisakė jas duoti komunistinei Kinijai.

Stalino atsisakymas duoti Kinijai atomo paslaptis tiek paveikė Mao Cetungą ir kitus Kinijos valdžią turėjusius karo vadus, kad jie pradėjo galvoti apie atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos ir nusistatė žingsniuoti savu keliu. Kelias buvo neaiškus bet jis kiniečiams buvo savas. Tengas Hsiaopingas buvo vienas pirmųjų, kuris labai pasipiktino Maskvos atsakymu ir patarė eiti savais keliais. Panašiai galvojo ir premjeras Čou Enlajus. Už drąsą savarankiškai galvoti Mao Cetungas gen. Tengą išmetė iš kariuomenės, įsakydamas nesikišti į politiką, ir išsiuntė gilijon Kinijos provincijon.

Amerika buvo investavusi dideles sumas į Kinijos ūkį ir prekybą. Ji pritarė demokratinei Kinijos vyriausybei, tikėdamasi atgauti bent dalį investuotų kapitalų. Bet gen. Čang Kaišeko vyriausybė bankrutavo ir neteko svarbių pozicijų. Jis pabėgo į Taivaną. Būtų gal ir toliau važiuoti, jeigu Amerikos karo laivai būtų nepastoję kelio į Taivaną. Kinijoj atsirado dvi valdžios. Senoji valdžia nevaldė Kinijos, įsitaisė pačioje gražiausioje Pacifiko saloje, o antroji vyriausybė valdė Kiniją, nepajėgdama

A. Cooper Skupas

Čikagos miesto vaizdas

paimti Taivano. Taivaną valdė visus mūšius pralaimėję generolai, o pačioje Kinijoje valdžią sudarė mūšius laimėję generolai.

Būtų, ko gero, dar ir šiandien buvusios dvi Kinijos, jeigu Irano šachas, tiek daug iš amerikiečių gavęs, būtų jiems nepasakęs, kad jie neprivalo iš Irano teritorijos klausyti, kas darosi Rusijoje. Amerikiečiai, netekę vertingo klausymo punkto, prašė kiniečius, kad leistų jiems pasiklausti, kas darosi Rusijoje, bet tuometinė Kinijos vyriausybė atsisakė amerikiečiams leisti užlipti ant poros Kinijos pasienio kalnų ir pasiklausti.

Tiktai prieš metus, kai antrą kartą amerikiečiai to paties paprašė, Kinijos generolai sutiko leisti amerikiečiams įžengti į Kiniją, įrengti du stiprius klausytuvus, bet su dviem sąlygom: amerikiečiai turės apmokėti kiniečius, kaip klausyti, kas darosi Rusijoje, ir antra, viskas turės būti daroma didžiausioje paslapytėje.

Veik per 40 metų nauji Kinijos generolai savo kariams kalbė į galvą, kad Amerikos imperializmas yra pats didžiausias Kinijos ir visos žmonijos priešas. Amerikiečiai per 40 metų rėmė demokratine Kinijos vyriausybę, bet dabar, kai atsirado "valstybinio kapitalizmo" vyriausybė Rusijoje, kuri tapo pavojingesnė, negu paprasta kapitalistinė demokratija, reikėjo imtis naujų žingsnių.

Prezidento Carterio pasiūlymas įrengti komunistinėje Kinijoje elektroninius klausytuvus ir neimti nieko už įrengimą, tiek paveikė senstėjusius Kinijos generolus, kad jie pradėjo studijuoti Amerikos gyvenimą, jos santvarką ir pagrindines žmonių teises.

Amerikiečiai įrengė du stebėjimo punktus šiaurės Kinijoje, visai netoli Uralo kalnų. Vieną įrengė netoli šiauriniame Aralo ežero pakraščio, kiek toliau į sieną nuo Alma Atos, o antrąjį įrengė prie Balcharo ežero, kad galėtų laisvai stebėti Sary Sagan srityje įrengtus Sovietų lizdus atomo raketoms leisti.

keliu vedęs savo skaitytojus į amžinąją prapultį. Nieko negelbėjo "Varpo" vis pakartotinis kvietimas vienybės tautos reikalų pagrindu. P. Sermūnėlis "Apžvalgos" 1891 metų 13-am numery, pristatydamas "Varpui" apmokėti savo amžių jau užbaigusius ir J. Šliūpo redaguotos "Aušros" sąskaitas, griežtai pareiškia, kad kunigų išsiskyrimas su tikėjimu priešingu "Varpu" yra nebeatitaisomas faktas. "Varpas" nuo tų kaltinimų tik atsimoja lenkišku priežodžiu: slusarz zawinil, a kowala powiesili (nusikalto šaltkalvis, o pakorė kalvį). "Varpo" santykiai su klerikaline spauda kiek išsilygino, "Tėvynės Sargą" redaguojant Vaižgantui.

Nepaprastai sujaudintas kruvinomis Kražių skerdynėmis (1893 m. lapkričio 21 d.), "Varpas" per kelis numerius vis grįžta prie to įvykio, kaltindamas caro valdžią ne tik už žudynes, bet kad ji brutaliai puola katalikybę. Bet kartu jis atsargiai kritikuoja Leoną XIII raštą Lenkijos, kartu ir Lietuvos katalikams, besąlyginį klusumą Dievo pastatytam "monarchui". "Varpas" pasisakė prieš spekuliatyvinę Romos politiką. "Varpas" atkakliai kovojo prieš cerkvinės mokyklą, lietuvių kalbos paneigimą Vilniaus bažnyčiose, Kojelavičiaus nesiliaujančius katalikų puolimus, nuosekliai ginčydamas ne tik lietuviškąjį reikalą, bet ir sąžinės laisvės principą. Ir jeigu Dievas nebuvo "Varpe" taip dažnai minimas, kaip "Apžvalgoj", varpininkams dėl to nebuvo reikalo pasiteisinti — "Varpas" nebuvo "kozelnėčia". Palyginus

su dr. Šliūpu, varpininkai kunigų atveju buvo džentelmenai.

"VARPAS" IR ŽYDAI

"Varpo" 1891 metų 8-am numery tilpo straipsnis "Mes ir žydai". Straipsnis yra tiek savotiškas, bet vėliau savo turiniu nepasikartojęs, kad laikau pateisinamu dalyku duoti iš jo ilgesnį ištrauką.

"Nepatogu yra statyti tuos žodžius vieną prieš kitą, pradeda straipsnio autorius, o bet reikia, nes reikalai mūsų krašto ir šiandieninis jo ir mūsų būvis tiesiai veidas veidas stato mums su žydais. Ar žinome mes, kas tai yra žydai? Ne, ir šimtą kartų sakau, kad ne! Taip, mes gerai juos ant veido pažįstame, bet kas dasiliecia jų siekių, jų giesmių, jų veiklų mūsų krašte, tai to mes visiškai nežinome. Širdies anų mes nežinome! Ir jeigu syki aną pamatytume, tai šurpuliai ir išgąstis mus apimtų, nes baisiausi mūsų priešai yra jie, žydai. Nėgana to, kad jie nori pasisavinti visą mūsų turtą, bet jie dančius sukanđe laukia, kada ateis valanda, kurioj jie galės sugriauti mūsų katalikišką tikėjimą, kada iš pamatų galės išversti visokį krikščionišką tikėjimą."

"Žydai — tai pikčiausi vilkai, avelių kailiais apstirengę, — tęsia toliau autorius. — Kaip jie mielūs ir švelnūs esti, kad žmogų reikia į karcemą privilioti; kaip jie meiluoja, kada žmogui reikia supuvusį tavorą įkišti; kaip jie geri esti, kada žmogų reikia į žabangas sugauti, idant po tam iki paskutinio lašo jo kraują išculpti..."

J. KLAUSEIKIN

LOS ANGELES, CALIF.

Sibirian ištremtųjų prisiminimai

Suėjo 43 metų, kai 1941 metais birželio mėn. Sovietų Sąjunga pradėjo Pabaltijo gyvenimo reikimą tiemimais į Sibirą. Žinome, kad ir prieš tuos masinius tēmimus žmonių žudymas ir kalinimas buvo daromas 1940 metais vos tik raudonajai armijai Pabaltijo valstybes okupavus.

Šiurė Būželio 14 d. Šv. Kazimiero prapijos bažnyčioje prisiminęs anos liūdnos dienos, kartu su anąm dalyvauti paverkti latvių selėje bendrame nėjime. Sėdintis Monica mieso ir aplinkū Rėtuviai ten vienoje bažnyčioje tēmimus mirė o vėliau suėgo Lincoln parke.

LATVIAI RENGĖ PROG RAMĄ

Is eilės okupacijos ir tēmimus pamnėti iniciatyvos kas metai čia imasi vis kita tautybė. Šiurmet latvių eilė. Jų kultūros namų salė Riverside gatvėje buvo pilna publikos: estų, latvių, lietuvių ir kitų amerikiečių. Programai vadovavo latvių organizacijų veikėjai Ansis Blakis ir Valdis Pavlovskis. Scenoje išsūčius vėliavas Amerikos himnų giedojo solistas, bosas baritonas, Angrejs Kurminš. Akompanavo Raimonda Apekytė.

Invokacijai pakviestas kunigas latvis V. Vaskis. Jis pradžiugo savo autobiografijos pasakoją, jog keliolika metų buvęs Amerikos kariuomenėje kapelionu karo metu Europoje, Korėjoje ir čia Amerikoje. Ne tik maldą kalbėjo, bet ir komunistinius žiaurumus, tēmimus analizuodamas darė išvadą, jog jie gali kintą kankinti, žudyti, bet sielos negali nužudyti.

Trumpai kalbėjo Lietuvos ir

Estijos konsulai. Pastaras s sakė gavęs po vienos kalbos pasakojimą, esą caro rusai kitokie, ne dabartiniai rusai valdovai. Estijos konsulas pabrėžė, kad pasakė, jog tiek caro laikais, tiek dabar rusai yra imperialistai, lygiai krijo ir ju istaiga ar ji Čekoslovakijoje ar KGB bebūtų valdinama, vis j to paties tikslui žiaurumams vykdyti.

Pavergtųjų Tautų Komiteto namininkas priminė lenkų dainas kovas prieš okupantų tautos turinčios žymios reikšmės Pavezžiū nurodė, jog lenkams reikėjusi penkiu darbo dienų svietė Vengrijoje nesėdinti be trūkimo komunistinė valdžia darbo savaitę sutrumpino — 5 darbo dienos Vengrijoje pakelbtos.

PRAKALBOS IR PRAKALBININKAI

Edgars Kleinbergs, buvusios Latvijos kariuomenės kapitonas, pasakojo, kaip kariuomenė buvo sovietinama, kaip į poligoną švežus pradėti karių areštai. Visų Pabaltijo valstybių sovietizacija vyko vienu planu, tad lygiai ir Latvijos kariuomenės naikinimas vyko tuo pačiu metodu, kaip kad ne vienas lietuvis karys savo atsiminimuose yra aprašęs.

Algis Žemaitaitis aniemis trimis metais vykstant tebebuvo 9 metų vaikas, tad, kaip jis scenoje kalbėdamas prasiarė, ne daug ką galėtų atsiminimų pasakoti, ko vyresnioji karta nežinotų. Savo neilgą kalbą daugiau skyrė lyg ir panagrinėjimui, kas jaunimo veikti.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo istorijos mokslo daktaras, profe-

sorius Janis Trapans, mokslus Amerikoje ėjęs. Jo kalba neilga, bet įdomu buvo klausytis. Pasakoją susitikęs vieną iš sovietijos išlesta latvių, kurs kartu su lietuviu Gaiausku kalbėjęs. Gaiauskas buvęs centrinis asmuo, apie kurį telkėsi latviai ir estai kaliniai įvairiems pokalbiams. Vargo prispaustems pabaltijiečiams kalėjime lengviau suartėti, negu čia laisvėje gyvenantiems. Prakalbininkas išorikas, kad momentais okupacijon pažvelvęs istoriko išmintį išvaldas darė.

DAINŲ VALANDELE

Prakalbu programa baigta priimant rezoliuciją Pabaltijo tautoms laisvės prašant. Ji bus parauts Amerikos prezidentui, senatojams ir kitiems pareigūnams. Publika buvo raginama į tokias rezoliucijas išsiųsti neti savo esmeniniu vardu. Estas solistas Matī Rūvalds padainavo tris dainas, akompanavo Jaak Kukk. Latvis bosas baritonas Andrejs Kurminš irgi tris dainas dainavo, pianinu jam pritarė Raimonda Apekytė.

Lietuviams čia arstovavo vyru dainininkų kvartetas: R. Dabšys, E. Jarašūnas, A. Polikaitis, B. Seljukas. Akompanavo visoms jų trims dainuotoms dainoms Rimas Polikaitis.

Sugiedoti visų Pabaltijo tautų himnai, išneštos vėliavos. Programa tuo baigta. Salės sienoje buvo didelis plakatas: "Russians get out of Estonia, Latvia, Lithuania". Publikai buvo dalinamas fotografuotas "Reader's Digest" straipsnis: "Reluctant Soviets: Europe's Forgotten Baltic Nations".

"SPINDULIO" METINĖ IŠKILMĖ

Birželio 7 d. Hollywood Paladium auditorijoje buvo 25-ji Los Angeles jaunimo dainų ir šokių vieneto, "Spindulio" pasivadinusio, metinė šventė. Programoje dainos ir tautiniai šokiai. Skelbimuose buvo rašoma, jog bus 250 jaunų šokėjų ir dainininkų, ne tik losangeliečių, bet atvykęs Denverio "Rūta", San Francisco "Vakary vaikiai", latvių "Perkonis" ir estų "Kivi-Kasukas". Taip ir buvo, kaip skelbta.

Soko daugiau kaip 20 šokių ir dainavo daugiau kaip 10 dainų ir maršų. Išpūdis puikus, publika daug plojo. Be abejo, neapsieita ir be kalbėtojų bei sveikintojų, o tai visa, įskaitant ir pertrauką, publika auditorijoje džiugino ketvertą valandų. Po to buvo publikos šokiai.

Rengėjų, gerbėjų, kalbėtojų pavardžių sąrašas, sunku visas ir surašyti. Kalbėtojų dėmesys skir (Nukelta į šėštą puslapį)

Ir po to autorius nupasakoja, kaip žydus vertina vokiečiai pastoriaus Stokeris ir kas apie žydus sakoma Prancūzijoje. Straipsnis baigiamas karininkų šūkiu: "Ar gi mes rankas visai nuleisime ir lauksime, kada žydai, visus mūsų turtus suėmę, mus į vergus apvers ir mūsų bažnyčias išgriaus? Todėl mes "Varpe" ir "Ūkininke" — o gal ir kiti laikraščiai prisidės — stengsimės išrodyti skaitytojams dviasiską žydų veidą. O gerai žydus pažinus, tikimės, jog ir vaistas prieš juos atsiras".

Po tiek karingo straipsnio, kurio autorius, turbūt, iš kuklumo nepasirašė net pseudonimu, buvo galima laukti, kad "Varpas" pradės žydus pulti visomis ginklų rūšimis. Taip neatsitiko. "Varpe" nebuvo reaguota prieš straipsnį "Mes ir žydai", o tai tik tuo tenka aiškinti, kad laikraštyje rašyti buvo didelė laisvė. Bet "Varpas" ir vėliau pamini "žydėlių" kietu žodžiu; žydus jam atstovauja žydais-karčiamininkas, pirklys ir pinigų beširdis skolintojas. Klūva ir žydai amatininkai, bet tik dėl to, kad lietuvis nesugeba jo pavaduoti. "Varpas" vis dažniau skatina vargstančius lietuvius, kad imtųsi "prekystės" bei amato, ir jam atrodo, būtų buvę maloniau, jei žydai dingtų iš Lietuvos padangės.

(Bus daugiau)

STEPONAS KAIRYS

LIETUVIŲ TAUTINIO ATGIMIMO SĄJŪDIS

(Tęsinys)

Pr. Vytautas, savo laiške mesdamas varpininkams kaltinimą norint griauti tikybą, deda į jų lūpas klatingus žodžius: "Bet kada mes, varpininkai, taip sustiprėsime, kad mūsų priešai mūsų nebegalės praryti, tuokart tai galėsime kiek tinkami plūsti ir kunigiją, ir kaip galėdami dildyti tikėjimą žmonių širdyse". Pakaltindamas tikėjimui", Pr. Vytautas taip baigia savo laišką "Turiu viltį, jog garbingas Ponas ("Varpo" redaktorius) perstos kariavęs su tikėjimu ir jo tarnais; o jei neperstos, tai ne tik tai aš, bet ir daugybė mano vienminčių neperstos kariauti su Tamsta už savo tikėjimą, ir vietoj vienybės kils baisus sumišimas ir nesutartis".

Lengva suprasti, kad "Varpo" redaktorius Šernas pasijuto tokio ultimatumo pritrenktas, bet žado nenustojo ir duoda Pr. Vytautui pilną, didžiai korektišką atsakymą. Tvirtina, kad "Varpas" nemanas liesti tikėjimą, bet pasilieka sau teisę papeikti kunigų blogus darbus kaip ir kiekvieno kito. Tas pasiaiškinimas nedaug padėjo: kunigų bendradarbiavimas "Varpe" vis silpnėjo, "Apžvalgos" puolimai vis dažnėjo, ir vienas didžiųjų kaltinimų buvo tai, kad "Varpas" tiesiu

SVENTO RASTO TYRINETOJAI duoda veltui kietais viršeliais įrištą knygą apie šventąjį Rastą. Pirmieji atėjusieji į Naujienas galės gauti: 1) "Amžių planą", 374 psl., vardų rodyklės, arba 2) "Kasdieninė dangiškųjų mianų", 200 psl., kasdieniniai pamokymai, arba 3) "Laikas prisistatinti", 358 puslapių.

Knygas veltui gaus pirmieji atėjusieji. Kas norės daugiau šios rūšies knygų, tai prašoma kreiptis į:

SVENTO RASTO TYRINETOJAI
5421 So. Mozart Avenue,
Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius
334 S. Main Street, Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis
kas antrą savaitę 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALLY: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Oriso telefonas: 776-2880,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
Priimam Master Charge
ir VISA korteles.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A.M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekma-
dieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vedėja — Aldona Daukus
Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"
KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

PATS SKAITYK IR DAR KI-
TUS PARAGINK SKAITYTI
DIENRAŠTĮ "NAUJINIENAS"

1972 m. rudenį rusų okup. Vilniuje lietuviai stovi eilėje,

ZYGIUOJAME DAUGUVOS LINK

A. RINGYS

Gen. St. Raštikis savo atsimi-
nių "Kėvos dėl Lietuvos" 1-
mo tomo 147 puslapyje rašo:

"Pagalau 1919 m. rugpjūčio
viduryje atėjo paskutinio didelio
prieš bolševikus pradžia. Duse-
tose gavome įsakymą vėl pulti
bolševikus ir baigti vartų juos
iš Lietuvos žemės.

Lietuvos kariuomenės vado-
vybė buvo sudėtinusi mūsų ka-
riuomenės veiksmus su mūsų
kaimynų, lenkų ir latvių, karo
veiksmais. Tai buvo bendras vi-
sų trijų kaimynų žygis prieš bol-
ševikus. Jo pirmutinis tikslas
— pasiekti Dauguvos upę".

Augščiau mano pabrąuktas
gen. St. Raštikio pasakymas
— "ištarauja duoto įsakymo pra-
dėti puolimą prieš bolševikus"
— kur kalbama apie bendrą
veikimą su kaimynais ir tuo iš-
kreipia istorinį faktą.

Kad būtų aiškiau, kaip tikru-
moje buvo, duodu čia visą kovų
sios Ukmergės bataliono bėre
nuo Salako iki Dauguvos upės.

Tai 1919 metais rugpjūčio
mėn. Ukmergės bataliono štabas

2-ji kuopa stovėjo Narūnu
kaimo pietus nuo Salako. Ki-
tos kuopos ir kulkosvaidžių ko-
menda (kulkosvaidžiai ir jų tar-
nyba buvo paskirti kuopoms)

buvo užėmę 1-ą prieš bolševi-
kus rajoną — Pokerniš-
kiai. Puokėškiai, Novikai, Ro-
bškės. Priešas buvo įsitvirtinęs
senuose Pirmojo Pasaulinio ka-
ro rusų apkausose, rajone Kai-
mų: Nieseckai, Biržūnai, Ger-
niškės, Sorokovka. Tai buvo

kiek į šiaurvakarius nuo Salako.
Vieną sekmadienio naktį, rug-
pjūčio mėn., apie 11 valandą bu-
vo gauta sifruota telefonograma.

Iš sifruotų, paaiškėjo augščiau
minėtas įsakymas Ukmergės ba-
talionui auštant iš sekmadienio
į pirmadienį pradėti puolimą.

kūrio tikslas išvartys priešą iš
Lietuvos žemės ir pasiekti Dau-
guvos upę. Įsakyme buvo iša-
kmiai pabrėžta, kad buvo tarta-
si su lenkų Karo vadovybe pra-
dėti puolimą bendrai, bet nesu-
starta, nes lenkai atsisakė ben-
drai veikti. Toliau buvo pasaky-
ta, kad puolimą vykdysime vie-
ni ir kad mūsų dešinysis spar-
nas lieka atviras. Apie latvių
įsakyme nieko nebuvo pasaky-
ta. Nebuvo pasakyta gal todėl,
kad mūsų batalionas veikė de-
šiniajame sparne ir su latviškas
negalėjo suėiti į sąlyti.

1919 m. rugpjūčio 24 d. iš se-
kmadienio į pirmadienį, įsakyme
nurodytu laiku, puolimas bu-
vo pradėtas. Kairiajame batalio-
no sparne veikė pirmasis pulkas.

Auštant mūsų kuopos pajudėjo
pirmin. bet sutiko smarkų prie-
šo pasipriešinimą. Užvirė smar-
ki šautuvų ir kulkosvaidžių ug-
nis iš abiejų pusių ir tęsėsi be-
veik be pertraukos visą dieną.

Apie pietus jau atsirado sužels-
tu. Jų tarpe buvo du karininkai
ir keletas kareivių, kurie buvo
pašūti į peršiamąjį punktą.

Vieni pėstininkai be artilerij-
os pagalbos negalėjo priešo iš-
mušti iš esamų įsitvirtinimų. Bu-
vo pareikalauta artilerijos. Ta-
pačią dieną vakare atvyko ba-
terija (2 patrankos). Baterijos
vadas buvo karininkas P. Jau

iš vakaro jis pasistatė bateriją,
o rytui auštant, baterijos vadas
su ryšininkais-telefonistais atsi-
rado pėstininkų priešaky. Greit
susirado stebėjimo punktą ant
vienos trobos stogo ir, užsiglau-
dęs už dūmtraukio, nužūrėjo
priešo apkaus. Netrukus pasi-
girdo artilerijos šūvis, vėliau an-
ras, ir baterija pradėjo veikti.

Dvi patrankos šaudė kaip ketu-
rios. Pradėjus veikti artilerijai,
kulkosvaidžių ir šautuvų ugnis
iš mūsų pusės dar pagyvėjo. Iš
priešo pusės šaudymas ėmė silp-
nėti. Priešas pradėjo trauktis.

Mūsų šaukdamai valio, puol-
io pirmyn ir šaudydami perse-
kiojo priešą. Priešas dar bandė
susilaikyti rajone kaimų: Sa-
mavai, Rus'ekiai, Sloniskiai.
Mūsų šaukdamai jam ant kulno, ar-
tilerijos padėdami, priešą išmu-
šė ir iš šių įsitvirtinimų. Prie-
šas traukėsi ir vakare buvo už-
imti Smalvaj. Tai mažas bažnyt-
kaimis. Antradienio naktį ba-
taliono štabas jau buvo Smal-
vuose. II-os kuopos vadas kari-
ninkas R. buvo paskirtas Sala-

ko komendantu. Jo kuopa pe-
tėmė vadovauti kar. P. J.

Trečiadienio rytą apie 10-tą
valandą stovima su bataliono
vadu plk. J. K. Smalvų mieste-
lio aikštėje ir kalbāmės. Staiga
pamatome bežygiuojančią sker-
sai aikštę lenkų kuopą. Kuopą
vedė jau gerokai žilsterėjęs ka-
rininkas. Kuopą nužygiavo šiau-
rės kryptimi ir pro mus pražy-
giavo apie 50 metrų atstu.

Supratome, kad lenkai, pama-
tę, jog ir be jų pagalbos triuš-
kiname priešą, paėmė užjįsti
mus už akių ir pirmi paimti ge-
ležinkelio stotį — Turmūntus.
Jie veikė slapta ir iš pasūly.
Sakau slapta, nes mus nepain-
formavo, kad jie nori veikti mū-
sų dešiniajame sparne ir nesu-
darė jokio ryšio su mūsų dal-
niais.

Lenkų kuopai pražygiavus,
bataliono vadas įsakė tuojau pa-
rašyti įsakymą, kuopos vadui
Rekašui paspausti kuopą ir pa-
kubinti užimti Turmūntus. Kar-
tu kuopos vadas buvo painfor-
muotas ir apie pražygiavusią
lenkų kuopą.

Vakare gavome pranešimą,
kad Turmūntai mūsų užimti ir
kad priešas susilaikė į šiaurę
nuo Turmūntų esančiame plokš-
tikalnyje.

Iš trečiadienio į ketvirtadienį
naktį bataliono štabas jau buvo
Turmūntuose. Kuopos buvo už-
ėmusios pozicijas į šiaurę nuo
Turmūntų jau minėtame plokš-
tikalnyje. Čia priešas vėl buvo
įsitvirtinęs senuose rusų apka-
uose ir kietai laikėsi. Buvusi
orie mūsų baterija mus paliko
ir nuėjo kitiems daliniams pa-
dėti. Priešas gi gavo iš Daug-
pilio pasipirties šarvuotą trauki-
nį.

(Bus daugiau)

KATINAS

Ak, tas katinas! Tos akys —
Tarsi rėkad jis nelakės...
Man su juo čia tikrąs vargas —
Sukūts jis, gal dedas sergās,
Pats vagilius, jis — dviveidis
Snaudžia, bet nagus išleides...
Aš žinau laiptelių spyri,
Kur jis narna, tyka, dyri, —
Nėšiniai jis šlaistės, trynės
Ten, kur gėdos ir puodynės —
Aš pažįstu piktą puodžių,
Nes iš tolo ji nušėdžiū.

Jurgis Baltrušaitis

• Skirtūnias tarp dramblių
ir blusos yra toks, kad dramb-
lys gali turėti blusų, o blusa
dramblių trėti negali.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

P. J. RIDIKAS

2354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1218

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4418

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

Good Health Habits, Begun Early, Can

Add Years to Lives of Your Children

HEART AND HEALTH habits started early in childhood
can reduce the risk of heart attack in later life, according
to your Heart Association. The Association is conducting

its 1969 Heart Fund Campaign here and in 8500 other
communities through February. The Heart Fund supports
research, education and community service programs.

SLA ekskursija - kelionė į Karibų Jūrą

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje pirmą kartą organizuoja kelionę į KARIBŲ JŪRĄ laivu "CARNIVALE" nuo šių metų lapkričio 8 iki 15 dienos (vieną ištisą savaitę).

Laivas išplaukia iš MIAMI, Floridos, ir aplankys tris jdomius tropinius uostus ir vaiztybes: SAMANĄ (Dominikos Respubliką), SAN JUAN (Puerto Rico), ir ST. THOMAS (JAV valdomą salą).

Kaina laivu vienam asmeniui (po du į kambarį) prasideda nuo \$800 (aštuoni šimtai dolerių). Be to, reikia pridėti kainą lėktuvu iš jūsų miesto (namų) į Miami, Fla. (Round Trip).

Šia kelione gali pasinaudoti visi, nežūrint, ar jie yra ar nėra SLA nariai.

Kelionės kainoje įskaitoma: patogios kabinos-kambariai, skanus maistas, įvairūs pasilinksminimai laive.

Bus progos pailsėti saulėje, užmegzti naujų pažinčių, applan-kyti dar nematytas salas, ke-
lauti su linksma lietuvių gru-
pe. Svarbu, kad neatidėliotu-
m, o dabar, tuojau, regist-
ruotumėtės ir užsisakytumėt sau
laive vietą.

Pasinaudokite šia proga įdo-
mūi ir linksmai praleisti atosto-
gas, pasidžiaugti JŪRĄ ir tropi-
nės saulės šiluma.

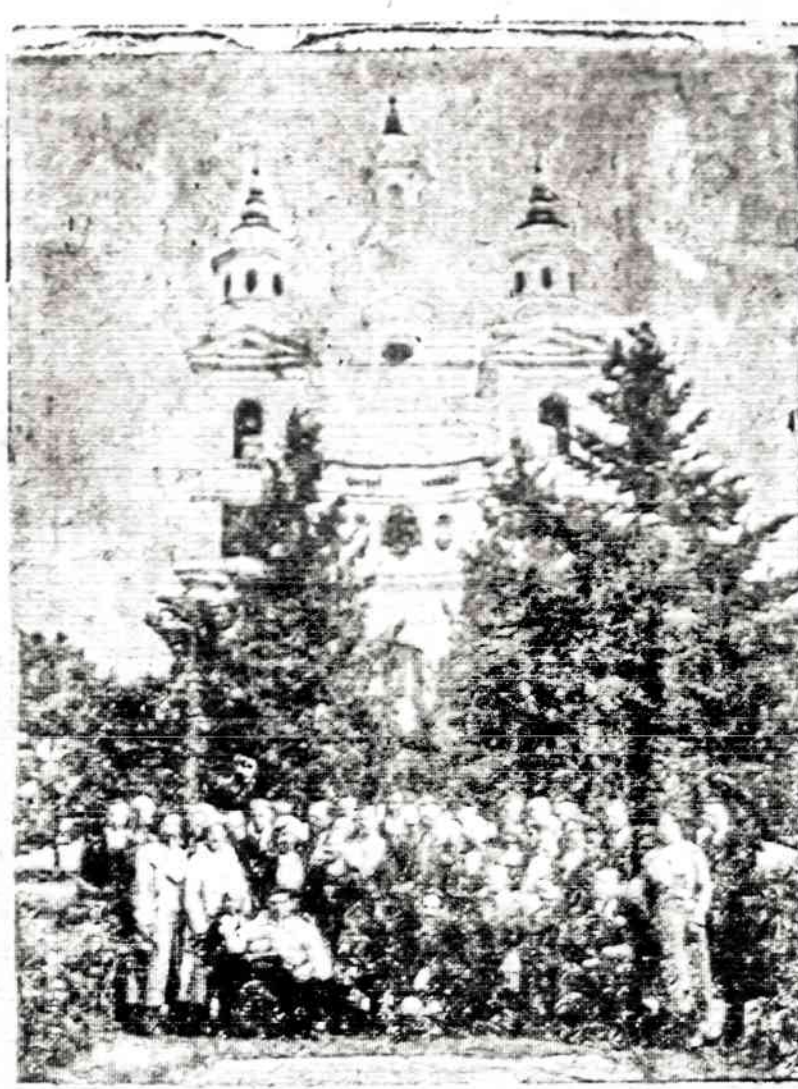
Dėl informacijos ir registraci-
jos prašome iki liepos 25 dienos,
kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SER-
VICE BUREAU,

9727 So. Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

SUSIVIENIJIMAS LIETU-
VIŲ AMERIKOJE

Genovaitė Meiliūnienė
SLA sekretorė

Paieškojimai

Paieškomas VLADAS VENG-
RYS ir jo žmona MICHALINA,
kilę iš Jurbarko, buvo Vokietijoje,
ir ALBERTO VALUNTOS se-
suo, kilusi iš Biržų apskr.

Rašyti:

E. M.
% Naujienos
1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

DARŽELIS VAIKAMS

Onos Vasaros vaikų aikštelė
š.m. birželio 22 dieną pradeda
20-uosius savo darbo metus
Marquette Parke, prie 69-tos ir
California gatvių sankryžos, prie
savo žalių namo.

Visi vaikai nuo 3 iki 12 metų
amžiaus susirenka nuo 10 val.
ryto iki 2 val. popiet. Džiugu,
kad tokioj ilgų metų eilėj mo-
kytojai globoja mūsų jaunimą.
Dr. Ona Vaškevičiūtė

TĖVO DIENAI

Ruošiamos Motinos ir Tėvo
dienos jų pagerbinimui. Tose die-
nose vaikai, tėvelius pagerbdami,
pasveikina, nes jie būdami
tėvų rūpesčių ir meilės įtakoj
žino, kad tėvelių niekas kitas ne-
atstos ir kad tik jų globoje jie
tegalai jaustis laimingi.

Auginant vaikus didžiausią
vargą ir rūpesčių našta tenka
motinai. Ji savo vaikus ne tik
apžiūri ir aprūpina, bet juos ug-
dydama ir auklėja.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

HOME REMODELING
Drywall Taping, Finishing & Paint-
ing - Heating - Air Conditioning
Plumbing - Roofing - Aluminum
Siding - Cement Work - Carpentry
Porches - Fireplaces
ART FISHER CONSTRUCTION
374-5312 Chgo. & Suburbs
If no ans. - 374-5355

T & F SEWERAGE & PLUMB-
ING. Rod any drain line for \$25.
If not open, no charge. We install
flood controls, pumps and valves.
We install complete bathrooms
and basements.
523-1962

REX'S MECHANICAL
CONTRACTORS
SALES-SERVICE-INSULATION
HEATING & COOLING
599-8477
8640 S. Roberts Rd., Justice, Ill.

GAMINU TARKAS BUL-
VENS TARKUOTI.
Paskambinti WA 5-4878

AVELAR REFRIGERATION, AIR
CONDITION, & HEATING SERV.
CITY WIDE SERVICE
Residential & Commercial
Air Conditioning Sale & Service
Installation - Fast Service
1750 W. 35th - 254-6133
24 Hours - 225-0838

RICHARD & ASSOCIATES
Additions - Kitchens
Rec. rooms - Skylights
Barn and sheds - Siding
Garages - Decks
Also int./ext. paint & staining.
VISA & M.C. ACCEPTED
864-6070 Free Est. 636-7099

Bet ir tėvo užduotis nėra vien
šeimos išlaikymas, bet yra ir pa-
reiga savo vaikus paruošti gyve-
nimui.

Tėvo Dienos proga duodu ver-
timą straipsnelio, tilpusio Deut-
sche Lesebuck:

"Išmintingas tėvas su savo
sūnumi vaikštinėjo gražiam sode.
Daugybė įvairių medžių ir
gėlių lysvės teikė malonų vaizdą.
Darbštus sodininkus sodo au-
galus rūpestingai prižiūrėjo, kaip
dangišką palaimą. Tėvas savo
sūnui pasakė: "Žmogaus gyve-
nimas yra kaip sodas: geri dar-
bai, tai yra malonios gėlės ir
gražūs vaisius duoda medžiai.
Sodininkas, kuris augalais rūpi-
nasi, tai yra gera žmogaus valia.
Būk išmintingas, mano sūnau!"

Man atrodo, kad nebereikalin-
ga tolimesnė gražbylystė. Tik
norisi ir man tą patį pakartoti.
Būk išmintingas, lietuvi jau-
nuoli! Didžiūokis lietuviška kil-
me, gerbk savo gimtąją kalbą,
mylėk savo tėvų gimtąją žemę -
Lietuvą, tai tu būsi savo dar-
bų, duodančių gerus vaisius,
anuo sodininku, o tavo sodas
bus Lietuva.

VL. Valinevičius

KULMO-KALNO SRITIS

(Atkelta iš antro puslapio)

lossakų keliauninko Vulfstano
laikais, o plačiau žr. Bg. III. 122-
123 p.; J. Užpurvio Lietuvių
tautos istorijos šaltiniai, I, Klai-
pėda, 1938 m. 28-34 p. su sen.
anglų originalu ir lietuvišku ver-
timu "Oththero ir Vulfstano ke-
lionė".

Jei užėjė slava ir germanai
jas terras - pirtes būtų prami-
nė, tai būtų jas praminę savaip,
saviškai, būtinai slaviškai ir ger-
maniškai, tik jau ne baltiškai
vadine. Tiesa, tiesa, jų vardų
baltiškios lytis visokių slavų,
vokiečių ir kitokių kronikininkų
bei kanceljarininkų buvo sve-
timaip apdarytos, bet tuos var-
das moksliškai restauravo -
atstatė baltiškoms lytims K.
Būga, ir žr. Bg. III. 110-156 p.;
šias baltiškąsias ir dabar vi-
siems suprantamas bei patogias
kraštovardines lytis jau seniai
visi visur vartoja, o paskutini
kartą ir Sov. Rusijos okupuoto-
je Lietuvoje 1966 metais yra iš-
spausdintas labai geras veika-
las "Prūsų kalbos paminklai".

Vilnius. 1966 m. 253 p. su tu
Prūsinių kalbos paminklų foto-
kopijomis, kur Vytautas Mažiū-
lis per 55 puslapius juos kalbiš-
kai aiškina, o Prūsijos durbur-
gines pirtes - sritis kaip rei-
kiant būgiškai išaiškintas paskel-
bė, dar ir savo gerų bei gausių
komentarų prijungdamas.

Dabar jau ir galima patogiai ir
tiksliai naudotis ana nustatyta-
ja terminija, jei kas rūpestingai
ir nefsifikuodamas tyrinėja
Prusiją (-Prūsų ir visą Mažąją

JOHN GIBAITIS
Advokatu įstaiga
6247 S. Kedzie Ave.
(312) 776-8700

CEMETERY LOTS FOR SALE
Kapinių sklypai pard.

FOR SALE 2 GRAVE LOT,
Lithuanian National Cemetery,
Block 5, Row E, Grave Space
82-84. Priced to sell - \$500.00.
Call after 6:00 P.M.
842-4095

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMI 2 kambariai Mar-
quette Parke. Galima imti abu ar
po vieną. 7246 S. California Ave.
Tel. 434-6122

Lietuvą) ar istoriškai, etniškai,
ar ūkiškai, kariškai, religijai,
nes kitaip nieko dorai neįstyt-
nės ir tikslas n'ekap nepasieks.
kaip jau galėjome visi pastebėti
iš kaikiurių straipsnių, bro-
šiūrinių ir net knygačių. O
tai tuoj pamatysime.

Bet jau visai nebetikėtai ne-
belauktai vėliau, po anų 1966
metų datos, darė sudarkę ir
anų sričių kaikiuriuos pavadin-
mus, ir prūsų vėl vadina vokiš-
kai senprūsiais - altpreussen-
ais (prūsų nebuvo ir nėra nei
"senprusių", nei "naujųprusių",
nei "jaunųprusių", nei gal dar
kokių taip pat negalimųjų), ir
priskelbė Kelmų (Kulmas), Lė-
bavų (Lubava), Pomezanų (iš-
galvotoji Pomezana, nelyginant
kaip "pa - mozonė", o iš tikrų-
jų Pa-med-ė), Pomezanų (išgal-
votoji Pomezana, nelyginant kaip
"Zuzana", o iš tikrųjų Pa-gud-ė
"pakrūmė"), ar nereikalingųjų
ir negalimųjų vėlyvųjų prutėnų
(užuot normaliai sakius prūsų)
ir dar kažko vis apšiai Dr. Mar-
tynas Anyšas.

(Bus daugiau)

LOS ANGELES, CALIF.

(Atkelta iš 4 psl.)

tas ansamblio vadovė Onai Ra-
zutienė. Estijos konsulas džiaug-
damasis šia lietuvių veikla pas-
tebėjo, jog estai tokios šventės
negali surengti ne vien dėl to,
kad jų čia nedaug, bet ir dėl to,
kad estai neturi tokios moters,
kaip Ona Razutienė.

Gi Ona Razutienė išsklėmės pa-
baigoje kalbėdama džiaugėsi ga-
lėjusi 25-ias šventes surengti,
priėmusi gerų jaunų vadovų
ir tautinių šokių grupių vadovau-
ti parinkusi vieną iš jaunųjų.
tai savo dukterį Danguolę Ra-
zutytę Varnienę. Publika smar-
kiai plojo pasitikdama jaunąją
vadovę ir atsidėkodama Onai
Razutienė.

Iš tolimųjų svečių buvo Vy-
tautas Beliajus, tautinių šokių
pradininkas Amerikoje bei redak-
torius; Galina Gobienė iš De-
troito, ten ji yra tautinių šokių
mokytoja ir Tautinių šokių in-
stituto narė; iš Klevelando bu-
vo Liet. bendruomenės veikėjas
A. Butkus.

Publikos apstu. Ona Razutie-
nė pabaigos žodyje paskelbė,
jog 200 asmenų pirkto "bilietus
sumokėdami po 25 dolerius. Sa-
lautos istorijos šaltiniai, I, Klai-
pėda, 1938 m. 28-34 p. su sen.
anglų originalu ir lietuvišku ver-
timu "Oththero ir Vulfstano ke-
lionė".

— Ligoninėje tikrina Čikagos
arkivyskupą, kard. John Cody
sveikatos stovį.

— Penktadienį aukso uncija
kainavo \$458.

— Valstybės sekretorius Haig
susirūpinęs paskutiniu Kinijos
paskelbtu nepasitenkinimu dėl
ginklų Taivanui.

— Naujas Illinois valstijos
įstatymas skiria didesnes bau-
das už vairavimą girtam.

REAL ESTATE

Manai, Zėmė - Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS - BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. - 778-2233

EVANSTONE - 3 butų mūrinis,
20 m. Gražiai užlaikytas. Arti ligo-
ninės ir universiteto. \$130,000.
MURKIN - 2 po 6. Atskirai šildy-
mi vienetai. Didelis garažas. Mar-
quette Parke centre. \$75,000.
4 BUTŲ MURINIS - 3 po 4 ir 1-2.
50 pėdų sklypas. Brighton Parke.
\$69,000.

ŠMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

Pirkite senoviškai

2 butų mūrinis namas, naujas
stogas ir porčiai. Modernūs ra-
diatoriai, gazo šildymas. Mar-
quette Parke. Sena kaina \$52,000

4 butų mūrinis, apie \$9,000
nuomos. Atskiri gazo šildymai.
2 sklypai. 2 garažai.
Brighton Parke. \$57,700.

Statybai gražus sklypas
Marquette Parke.

VALDIS REALTY

2644 W. 69th St.
(Lithuanian Plaza Ct.)
737-7200 arba 737-8534

Prašom palikti savo telefono nu-
merį automatiname aparate.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUOTI,
domot ir apdrausti savo nuo-
savybę Chicagoje ar bet kur
Amerikoje, prašome skambinti
ar užėti mūsų įstaiga.

Mes visuomet pasiruošę
jums patarimui.

Mes priklausome MLS
ir turime kompiuterį.

Virš 500-tai namų pasirinkimų.

BUDRAITIS REALTY CO.
6600 S. Pulaski Road
Tel. 767-0600

REAL ESTATE - OUT OF TOWN

Nuosavybės - kitur

BEVERLY SHORES, INDIANA

Savininkas parduoda 6 kamba-
rių namą ir garažą. Arti ežero
- Alwater gatvė No. 245.
\$60,000.

Skambinti (219) 872-2764

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos

UNION PIER, MICH., išnuomo-
jami buteliai vasaros sezonui sa-
vaitei ar mėnesiui. Skambinti:

Chicagoje 476-3647
arba Union Pier, Mich.
(616) 469-3493.

6 - Naujienos, Chicago, Ill., Saturday-Monday, June 20-22, 1981

ELEKTROS ĮRENGIMAI
PATAISYMAI
Turlo Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesčioje, greit,
garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI
Tiktai \$120 pusmežiui automobilio
Liability apdraudimas pensin-
kams. Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
Tel. 523-8775

GENERAL REMODELING
• Alumin. langai, durys, medžio
apmušimai. • Stalniai darbai, ce-
mento laiptai, portai, stogai
ir visa kita.
FETINGIS CONSTRUCTION
7152 So. Kedzie Avenue
Tel. 776-8505

Dengiamieji fasadai visų
šiu stogus. Už darbų garan-
tuojame ir esame apdrausti.
ARVYDAS KIELA
6557 S. Talman Avenue
Chicago, IL 60629
434-9655 ar 737-1717

A. TVERAS
Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7459
Taip pat daromi vertimai, giminių
išskirtimai, pildomi pilietybės pra-
šymai ir kitoki blankai.

HOMESOWNERS POLICY
F. Zapolski, Agent
1208 1/2 W. 93th St.
Evergreen Park, Ill.
60442 - 424-3654
State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATU DRAUGIA
V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS
2458 W. 69th St.
Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak.
Sestadienis nuo 9 iki 12-tos
arba pagal susitarimą.
Telefonuoti 778-8000

Advokatas
GINTARAS P. CEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto
iki 6 val. vak. Sestadieni nuo
9 val. ryto iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

TRUMPAI

— Dėkui Juozui Dikui iš Det-
roito už anktyvą prenumeratos
pratęsimą ir už \$10 auką.

— R. LB Rockfordo apylinkė
paskyrė Naujienų paramai \$10
auką, kurią atsiuntė per kasi-
ninką J. Bubelį. Dėkui valdy-
bai ir visiems tos apylinkės na-
riams.

— B. Draugelis, Fallbrook,
Cal., pakeitė buto adresą, o ji
keičiant atsiuntė \$10 auką.
Dėkui.

— Vitoldas Palūšis, Gansen-
voort, N.Y., iš anksto be ragini-
mo atsiuntė prenumeratą ir prie-
jos pridėjo \$5 auką už kalendo-
rių. Dėkui.

— Inž. Stasys Dubauskas iš Ci-
cero, pratęsdamas prenumeratą,
savo gerus linkėjimus atlydėjo
\$5 auka. Dėkui.

— Edwin Foktas, Lethbridge,
Albertos provincijoje, gavęs ka-

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DAZYTOJAS

Dažo namus iš lauko
ir iš vidaus.

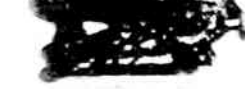
Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

Ilgametis patyrimas - sąžiningas darbas

Jei ruošiatės keliauti - kreipkitės į Lietuvių Įstaigą:

American Travel Service Bureau

9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Tel. 312 238-9787

• Nemokamas patarimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelo-
nių (cruises), viešbučių ir automobilių nuomavimo rezervacijas: Parduoda-
me kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus.
Sudarome išskirtinius giminių apsilankymui Amerikoje ir teikiame infor-
macijas visais keliaujančių reikalais.

• Taupykite skrydžiams Charter'd lėktuvais, tik teikiame rezervuoti vietą
• anksčiau - prieš 45-60 dienų.

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydy-
tojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gussen - MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905
metų įvykius, Jablonskio ir Totoračio jaunas dienas ir
susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gussen - DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir
grožis. Kietais viršeliais \$1.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gussen - AUKŠTA KULTūra - ŽIAURCS
ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdžiai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba
money orderį, prie nurodytos kainos pri-
dedant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608